

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 173 (XVII) — Nr. 1.089 bis

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI ȘI ALTE ACTE

Vineri, 2 decembrie 2005

SUMAR

Pagina

Anexa la Ordinul ministrului educației și cercetării nr. 5.462/2005 privind programele valabile pentru concursul național unic pentru ocuparea posturilor didactice declarate vacante în învățământul preuniversitar.....	3-48
---	------

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII

ORDIN

privind programele valabile pentru concursul național unic pentru ocuparea posturilor didactice declarate vacante în învățământul preuniversitar*)

În baza prevederilor art. 154 alin. (1) din Legea învățământului nr. 84/1995, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și în baza prevederilor art. 9 alin. (2) și ale art. 10 alin. (3) din Legea nr. 128/1997 privind Statutul personalului didactic, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 223/2005 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației și Cercetării, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul educației și cercetării emite prezentul ordin.

Art. 1. — Se aprobă programele pentru concursul național unic pentru ocuparea posturilor didactice declarate vacante în învățământul preuniversitar, la disciplinele Limba și literatura română și metodică predării activităților instructiv-educative în grădinița de copii, Geografie/Geologie, Sociologie, Psihologie, Filosofie și Logică și argumentare, Economie și Educație antreprenorială, Cultură civică. Programele sunt prevăzute în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Programele menționate la art. 1 sunt valabile pentru concursul național unic pentru ocuparea posturilor didactice declarate vacante în învățământul preuniversitar, începând cu anul 2006.

Art. 3. — Pentru alte discipline decât cele menționate la art. 1, programele valabile pentru concursul național unic pentru ocuparea posturilor didactice declarate vacante în

învățământul preuniversitar sunt cele aprobate prin Ordinul ministrului educației și cercetării nr. 5.287/2004 privind programele valabile pentru concursul național unic pentru ocuparea posturilor didactice declarate vacante în învățământul preuniversitar, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 327 și nr. 327 bis din 19 aprilie 2005.

Art. 4. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Art. 5. — Direcția generală învățământ preuniversitar, Direcția generală managementul resurselor umane, Direcția generală învățământ în limbile minorităților, Serviciul național de evaluare și examinare din cadrul Ministerului Educației și Cercetării, inspectoratele școlare și unitățile de învățământ asigură aplicarea prezentului ordin.

Ministrul educației și cercetării,

Mihail Hărdău

București, 14 noiembrie 2005.

Nr. 5.462.

*) Ordinul nr. 5.462/2005 a fost publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.089 din 2 decembrie 2005 și este reprodus în și acest număr bis.

PROGRAMA

pentru Limba și literatura română și metodică predării activităților instructiv-educative în grădinița de copii
— educatoare —

În contextul actual al reformei învățământului, cadrul didactic se află în fața unei reale provocări, expresie a luptei cu inerția și a manifestării libere a competenței profesionale.

Competența profesională este îmbinarea armonioasă și utilizarea eficace a cunoștințelor, deprinderilor și atitudinilor în vederea obținerii rezultatelor așteptate la locul de muncă. A fi competent într-o ocupație înseamnă:

- a aplica cunoștințe de specialitate;
- a folosi deprinderi specifice;
- a analiza și a lua decizii;
- a folosi creativitatea;
- a lucra cu alții ca membru al unei echipe;
- a comunica eficient;
- a se adapta la mediul de muncă specific;
- a face față situațiilor neprevăzute;
- a soluționa conflicte;
- a se autocvalua continuu;
- a se perfecționa permanent.

Pentru profesia de educatoare, printre altele, **standardul ocupațional** face următoarea descriere: *“Educatorea instruește și educă prin joc, sprijină și promovează dezvoltarea copiilor de vârstă preșcolară, urmărind obiective cognitive și de limbaj, psiho-motorii, de educare a afectivității, ale educației estetice și ale educației pentru societate. Menirea educatoarei este de a facilita fiecărui copil să-și urmeze drumul său personal de evoluție, oferindu-i suport pentru integrarea în viața socială și activitatea școlară.”*

Conform art.9, alin.(2) din Legea 128/1997 privind statutul personalului didactic, posturile și catedrele didactice vacante se ocupă prin concurs. Anual, Ministerul Educației și Cercetării organizează, în perioada 16-17 iulie, concursul național pentru ocuparea posturilor și catedrelor didactice vacante, pe baza unei metodologii specifice.

Programa de concurs pentru postul de educatoare are ca **scop** corelarea și actualizarea conținutului didacticii specialității cu noile achiziții din pedagogie, psihologie și didactică în vederea ocupării posturilor vacante cu cadre didactice care să răspundă standardului ocupațional specific.

Obiectivele generale ale programei vor viza:

- aprofundarea cunoștințelor de bază din specialitate și aplicarea acestora în contexte variate;
- actualizarea și aprofundarea cunoștințelor de metodică a specialității;
- cultivarea creativității individuale și de grup în procesul didactic, accentuând componenta comunicării în relația educațională;
- orientarea pregătirii pe dimensiunea socio-educațională și managerială.

Corelând obiectivele generale cu descrierea din standardul ocupațional, programa este astfel structurată încât să integreze domeniul limbii și literaturii române cu cel al literaturii pentru copii și cu științele conexe: metodică, pedagogia și psihologia.

În acest scop, programa este construită pe competențe, vizând practici specifice procesului de predare-învățare-evaluare în învățământul preșcolar.

Competențele vizate sunt:

1. identificarea și selectarea conținuturilor adecvate vârstei preșcolare, în concordanță cu obiectivele programei, pentru toate categoriile de activități;
2. identificarea și rezolvarea problemelor apărute în procesul didactic, aplicând strategii didactice optime și adecvate nivelului de vârstă, tipului și categoriei de activitate;
3. realizarea unor activități de învățare integrată, stimulând creativitatea și flexibilitatea în gândire a copiilor preșcolari, precum și participarea activă a acestora la propria formare și dezvoltare, prin favorizarea obținerii succesului în învățare;
4. operarea eficientă cu conceptele domeniului psihopedagogic în procesul de elaborare a planificărilor calendaristice, a programelor pentru activitățile opționale sau pentru extinderi și a planificării activităților în cadrul acestor activități, a proiectelor didactice;
5. selectarea și aplicarea unor metode de evaluare adecvate obiectivelor sau comportamentelor vizate, în scopul reglării demersului didactic;
6. aplicarea tehnicilor comunicării eficiente cu grupul de copii, a tehnicilor de motivație, conform principiilor și metodelor interacțiunii educaționale, orientându-i spre valori autentice;
7. aplicarea unor forme de management al grupei în funcție de activitatea proiectată.

*) Anexa este reprodusă în facsimil.

DOMENII DE COMPETENȚĂ

1. Documentele educatoarei

- Cunoașterea și aplicarea legislației specifice: Legea învățământului, Statutul personalului didactic, Regulamentul de funcționare și organizare a învățământului preșcolar, Standardul ocupațional.
- Cunoașterea și aplicarea prevederilor documentelor de curriculum specific:
Programa activităților instructiv-educative în grădinița de copii, Ghidul de aplicare a programei pentru învățământul preșcolar, Planul de învățământ și metodologia de aplicare a planului pentru învățământul preșcolar, Scrisori metodice pentru aplicarea programei instructiv-educative în grădinița de copii.
- Cunoașterea și utilizarea corectă a documentelor de evidență a activității educatoarei: Catalogul grupei, Caietul de evidență prezenței și a activității educatoarei (planificarea calendaristică și planificarea tematică), Fișa psihopedagogică a copilului
- Realizarea unei planificări eficiente: coerența demersului, corelarea conținuturilor și a activităților pe verticală și pe orizontală, corespondența conținuturilor și a formelor de evaluare cu obiectivele/comportamentele stabilite).

2. Didactica comunicării (elemente de comunicare orală și scrisă în învățământul preșcolar)

- Abordarea textului literar destinat copiilor de vârstă preșcolară (didactica lecturii, ghidarea copiilor preșcolari spre receptarea și înțelegerea adecvată a textului literar specific);
  - didactica textului literar epic și a textului dramatic, precum și didactica poeziei (concepte de teorie literară specifice, modalități de receptare și înțelegere eficientă a textului literar și a diferențelor sesizabile la această vârstă între genurile literare).
- Abordarea textului nonliterar (științific, publicistic, publicitar) din perspectiva caracteristicilor stilurilor funcționale și a funcțiilor comunicării;
- Rolul educatoarei în conturarea unor modele de exprimare și a unor atitudini care facilitează comunicarea;
- Soluții de prevenire și depășire a blocajelor în comunicare (tehnici de ascultare activă, învățare prin cooperare, tehnici nonverbale și de exprimare a sentimentelor etc.);
- Tipuri de întrebări (închise, deschise, descriptive, narative, care incită la reflexie, cu alegere multiplă, concrete, abstracte) și adecvarea acestora la tema abordată;
- Abordarea textului scris și a comunicării scrise în învățământul preșcolar
  - rolul instrumentelor de comunicare scrisă în stimularea interesului pentru lectură și în pregătirea preșcolarului pentru etapa de citit-scris din clasa I
  - sesizarea unor diferențe între scrisul de mână și scrisul de tipar;
  - scrierea unor etichete, bilețele, notițe, felicitări etc.
  - scrierea de litere/cifre
- Abordarea limbajelor diferitelor arte/științe din perspectiva codurilor specifice ale acestora (muzică, pictură, geografie etc.)

3. Didactica limbii române

- Strategii de abordare a noțiunilor de fonetică și fonologie (Silaba; Reguli de despărțire a cuvintelor în silabe; Accentul)
- Strategii de abordare a noțiunilor de morfologie și sintaxă
  - Părțile de vorbire (definiție, clasificare, funcții sintactice)
  - Părțile de propoziție (definiție, clasificare)
  - Propoziția și felul propozițiilor
  - Fraza și felul propozițiilor în frază
- Strategii de abordare a noțiunilor de vocabular
  - Scnsul cuvintelor
  - Familii de cuvinte
  - Relații semantice între cuvinte (sinonime, antonime, omonime, paronime)
  - Îmbogățirea vocabularului (mijloace interne, mijloace externe)

4. Didactica oralului

- Strategii de învățare și exersare a ascultării active la preșcolari
- Strategii de învățare și exersare a alcătuirii diverselor tipuri de discurs oral în perioada preșcolarității (povestirea, rezumatul, caracterizarea, dialogul, monologul, rimele, interviul)

5. Evaluarea

- Tipuri de evaluare folosite în învățământul preșcolar (evaluarea inițială, evaluarea continuă, evaluarea sumativă)

- Metode, tehnici și instrumente tradiționale și alternative de evaluare folosite în învățământul preșcolar (proiectul, portofoliul, autoevaluarea, lucrarea colectivă, observarea sistematică a comportamentului copiilor, chestionarul, fișa de evaluare, interviul, fișa de observație etc.)
- Rolul educatoarei în procesul de evaluare a copilului preșcolar.

6. Managementul clasei

- Organizarea activităților didactice în grădinița de copii (activități comune, activități alese, jocuri, activități opționale, extinderi). Clasificare, forme specifice de organizare.
- Construirea mediului educațional, activ – stimulat – funcțional, din perspectiva noii abordări educaționale a activității instructiv-educative în grădinița de copii
- Gestionarea situațiilor conflictuale

7. Didactica activităților instructiv-educative din învățământul preșcolar. Curriculum și proiectare didactică

7.1. Didactica desfășurării principalelor categorii de activități instructiv-educative:

- Activitățile de educarea limbajului;
- Activitățile matematice;
- Activitățile de cunoașterea mediului;
- Activitățile artistico-plastice;
- Activitățile de educație muzicală;
- Activitățile practice;
- Activitățile de educație pentru societate;
- Activitățile de educație fizică;
- Activitățile liber-alese;
- Activitățile opționale;
- Extinderile.

7.2. Jocul – principala formă de activitate în grădinița de copii

7.3. Forme de realizare a obiectivelor activităților

- Organizarea activităților cu grupa întreagă, cu grupuri mici și individual;
- Convorbirea, jocul didactic, jocul logic, lectura după imagini, povestirea, lectura educatoarei, jocul-exercițiu, observarea etc.

7.4. Proiectarea activității didactice

- Cerințe ale unei proiectări eficiente
- Variante de proiectare didactică a activităților, în viziune integrată (metoda proiectelor la vârstele timpurii, activități bazate pe inteligențe multiple)
- Etapele proiectării didactice
- Structura proiectului de activitate didactică

8. Colaborarea grădiniței cu alte medii educative

- Colaborarea grădiniță-familie. Consilierea și educația părinților
- Colaborarea grădiniță-școală.
- Colaborarea grădiniței cu alte instituții/persoane din comunitate.

CONȚINUTURI pentru domeniul literatura română

• Creația populară

- Cântecul de leagăn
- Proverbe, zicători, ghicitori
- Folclorul copiilor (cântece formulă, recitative, numărători)
- Basme populare: “Prâslea cel voinic și merele de aur”, “Greuceanu”, “Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte”
- Legende populare

• Genul liric

- Elena Farago – “Cățelușul șchiop”, “Gândăcelul”, “Pedeapsa mâței”, “Doi frați cuminiți”
- George Coșbuc – “Iarna pe uliță”, “La oglindă”, “Povestea găștelor”, “La Paști”, “Vine ploaia”, “Sosirea rândunicii”
- George Topârceanu – “Rapsodii de toamnă”, “Rapsodii de primăvară”, “Balada unui greier mic”
- Mihai Eminescu – “Revedere”, “Scrisoarea III”, “Somnoroase păsărele”

- Otilia Cazimir – “Pentru tine, primăvară”, “Gospodina”, “Scrisoare”, “Baba Iarnă intră-n sat”, “Uite, vine Moș Crăciun”, “Furnica”
- Tudor Arghezi – “Zdreanță”, “Tâlharul pedepsit”, “Iscoada”, “O furnică”
- Vasile Alecsandri – “Oaspeții primăverii”, “Iarna”, “Hora Unirii”

•Genul epic

- Barbu Șt. Delavrancea – “Bunicul”, “Bunica”
- Emil Gârleanu – “Căprioara”, “Când stăpânul nu-i acasă”
- Ion Creangă – “Amintiri din copilărie”, “Povestea lui Harap-Alb”, “Capra cu trei iezi”, “Fata babei și fata moșneagului”, “Ursul păcălit de vulpe”, “Punguța cu doi bani”
- Ion Luca Caragiale – “Vizită...”, “D-I Goe...”, “Bubico”
- Ioan Alexandru Brătescu-Voinești – “Puiul”
- Ioan Slavici – “Doi feți cu stea în frunte”
- Mihail Sadoveanu – “Dumbrava minunată”
- Petre Dulfu – “Isprăvile lui Păcală”

•Genul dramatic

- Ion Luca Caragiale – “O scrisoare pierdută”
- Barbu Șt. Delavrancea – “Apus de soare”

Notă! Pentru abordarea textului epic, liric și dramatic se vor avea în vedere următoarele concepte operaționale:

Textul epic:

- acțiune, autor, basm popular/ basm cult, conflict, construcția subiectului, momentele subiectului, ficțiune, final, gen epic, legendă populară, modalități de caracterizare a personajului literar, moduri de expunere (narațiune, monolog, dialog, descriere), motiv literar, narator, personaj literar, povestire, roman, schiță, snoavă, titlu, temă, vorbire directă / vorbire indirectă.

Textul liric:

- aliterare, antiteză, autor, comparație, enumerație, epitet, eul liric, exclamație retorică, gen liric, hiperbolă, imagine artistică, interogație retorică, leitmotiv, metaforă, motiv literar, repetiție, refren, secvență poetică, simbol, temă, titlu, versificație (strofă, vers, măsură metrică, rimă, ritm).

Textul dramatic:

- act, acțiune, comedie, conflict, construcția subiectului (intrigă, scenă, relații temporale și spațiale), dialog dramatic, gen dramatic, dramă, indicații scenice, modalități de caracterizare a personajului dramatic, monolog, personaj, replică, scenă, tablou.

CONȚINUTURI pentru domeniul limba română

I) Limbă și comunicare

- Stilurile funcționale ale limbii
- Comunicarea orală și scrisă

II) Fonetică și fonologie

- Principiile ortografiei limbii române
- Aspecte funcționale. Silaba. Reguli de despărțire a cuvintelor în silabe. Accentul

III) Lexicologie și semantică

- Relații semantice: polisemia, omonimia, sinonimia, antonimia, paronimia
- Sensul corect al cuvintelor; neologismele
- Mijloace de îmbogățire a vocabularului (mijloace interne, mijloace externe)
- Familii de cuvinte

IV) Morfologie. Sintaxa propoziției.

- Noțiuni generale
- Substantivul (felul, numărul, genul, declinarea, funcțiile sintactice, locuțiunile substantivale)
- Articolul. Felurile articolului
- Adjectivul. Flexiunea adjectivului. Gradele de comparație. Funcțiile sintactice ale adjectivelor. Ortografierea adjectivelor

- Pronumele. Pronumele personal. Pronumele de politețe. Pronumele reflexiv. Pronumele posesiv și adjectivul pronominal posesiv. Pronumele de întărire și adjectivul pronominal de întărire. Pronumele demonstrativ și adjectivul pronominal demonstrativ. Pronumele relativ și interogativ și adjectivul pronominal interogativ și relativ. Pronumele nehotărât și adjectivul pronominal nehotărât. Pronumele și adjectivul negativ. Funcțiile sintactice ale pronumelui. Ortografierea pronumelor
  - Numeralul. Clasificare. Funcții sintactice. Ortografiere și ortoepie
  - Verbul. Verbe predicative. Verbe auxiliare. Verbe copulative. Verbe personale și impersonale. Locuțiuni verbale. Diatezele. Modurile verbelor. Tipurile verbelor. Funcții sintactice.
  - Adverbul. Clasificare. Grade de comparație. Locuțiuni adverbiale. Funcții sintactice.
  - Ortografierea adverbilor și a locuțiunilor adverbiale
  - Prepoziția. Clasificare. Regimul cazual al prepozițiilor
  - Conjunția. Clasificarea conjuncțiilor. Conjunții corelative. Locuțiuni conjuncționale
  - Interjecția. Clasificarea interjecțiilor. Funcții sintactice. Topica și punctuația. Valori expresive ale interjecțiilor
- V) Sintaxa. Raporturile sintactice. Propoziția. Fraza.

BIBLIOGRAFIE

LITERATURA ROMÂNĂ

- Angheliescu, Mircea; Ionescu, Cristina; Lăzărescu, Gheorghe – *Dicționar de termeni literari*, București, Ed. Garamond, 1995
- Călinescu, G. – *Istoria literaturii de la origini până în prezent*, Ed. Minerva, București, 1982
- Cioculescu, Șerban; Steinu, Vladimir și Vianu, Tudor – *Istoria literaturii române moderne*, Ed. Eminescu, București, 1985
- Piru, Al. – *Istoria literaturii române de la început până azi*, Ed. Univers, București, 1981

LIMBA ROMÂNĂ

- Avram, Mioara – *Gramatica pentru toți*, Ed. Humanitas, București, 1997
- Coteanu, Ion – *Limba română contemporană*, E.D.P., București, 1985
- Coteanu, Ion – *Gramatica de bază a limbii române*, Ed. Albatros, București, 1982
- *** *Gramatica limbii române*, vol. I, II, Ed. a II-a, Ed. Academiei, București, 1966
- *Dicționar ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române*, Ed. Academiei, București, 2005
- *Dicționarul explicativ al limbii române*, Ed. Univers Enciclopedic, București, 1996

METODICA PREDĂRII ACTIVITĂȚILOR INSTRUCTIV-EDUCATIVE ÎN GRĂDINITA DE COPII

- Barbu, Hristu și colaboratorii – *Pedagogie preșcolară – Didactica (manual pentru școli normale clasa a XI-a)*, E.D.P., București, 1993
- Barta, Andrei și Dragomir, Petrică – *Deprinderi motrice la preșcolari*, Ed. V&I Integral, București, 1995
- Bizdună, Maria și Alexandrina Neagu – *Texte pentru educația limbajului la preșcolari*, Ed. PROGNOSIS, București, 2000
- Breben, Silvia și Matei, Elena – *Cunoașterea mediului – ghid pentru învățământul preșcolar*, Ed. Radical, Craiova, 2001
- Cucuș, Constantin – *Pedagogie generală*, Ed. Polirom, Iași, 2000
- Cerghit, Ioan (coord.) – *Curs de pedagogie*, T.U.B., București, 1998
- Cerghit, I, Radu, I.T., Popescu, E., Vlăsceanu, L. – *Didactica (manual pentru clasa a X-a, școli normale)*, EDP, București, 1995
- Dumitrana, Magdalena – *Educarea limbajului în învățământul preșcolar*, vol. I și II, Ed. Compania, București, 1999, 2001
- Dumitrana, Magdalena – *Activitățile matematice în grădiniță – ghid practic*, Ed. Compania, București, 2002
- Dumitrana, Magdalena – *Copilul, familia și grădinița*, Ed. Compania, București, 2000
- Gongea, Elena; Ruiu, Georgeta și Breben, Silvia – *Activități bazate pe inteligențe Multiple*, Ed. Reprograph, Craiova, 2002
- Ionescu, Miron – *Clasic și modern în organizarea lecției*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1972

- Ionescu, M., Radu, I. – Didactica modernă, Cluj, Ed. Dacia, 1995
- Kolumbus, E.S. – *Didactica preșcolară ("It is tomorrow yet?" – titlu original, traducere în limba română de Magdalena Dumitrana)*, Ed. V&I Integral, București, 1998
- Landshcere, G. și Landshcere V. – *Definirea obiectivelor educaționale (trad.)*, E.D.P. București, 1979
- Mitu, Florica – *Metodica activităților de educare a limbajului*, Ed. Pro Humanitas, București, 2000
- Păiși, Lăzărescu, Emilia și Ezechil, Liliana – *Laborator preșcolar*, Ed. V&I Integral, București, 2001
- Popa, Valerica – *Activitățile de educație plastică în grădiniță*, Ed. V&I Integral, București, 2000
- Preda, Viorica – *Copilul și grădinița*, Ed. Compania, București, 1999
- Preda, Viorica – *Educația pentru știință*, Ed. Compania, București, 2000
- Rafailă, Elena – *Educarea creativității la vârsta preșcolară*, Ed. Aramis, București, 2003
- Stoica, Adrian (coord.) – *Evaluarea curentă și examenele*, Ed. ProGnosis, București, 2001
- Voiculescu, Elisabeta – *Pedagogie preșcolară*, Ed. Aramis, București, 2001
- Voiculescu, Florea – *Elaborarea obiectivelor educaționale. Teorie, cercetări, aplicații*, Ed. Imago, Sibiu, 1995
- Vrașmaș, Adina, Ecaterina – *Consilierea și educația părinților*, Ed. Aramis, București, 2002
- *** *Programa activităților instructiv-educative în grădinița de copii*, Ed. V&I Integral, București, 2000
- *** *Documentar metodic*, Ed. V&I Integral, București, 2001
- *** *Metoda proiectelor la vârstele timpurii*, Ed. V&I Integral, București, 2002
- *** *Grădinița, altfel*, Ed. V&I Integral, București, 2003

PROGRAMA**pentru Geografie/Geologie****GEOGRAFIE****NOTA DE PREZENTARE**

*Programa elaborată pentru examenul de titularizare în învățământ în funcția didactică de predare-învățare, la specialitatea **geografie** a fost analizată, readaptată și rearanjată în ședința grupului de lucru, iar conținuturile rezultate au fost discutate și validate în comisia națională de specialitate, la data de 29 septembrie 2003.*

Obiectivul major a fost actualizarea conținuturilor și raportarea acestora la exigențele curriculum-ului școlar și ale reformei învățământului. În acest sens au fost îndepărtate anumite teme din programa școlară de specialitate, înlocuite cu alte teme al căror corespondent în necesarul de pregătire pentru învățământul preuniversitar este evident. De asemenea, au fost modificate conținuturile didacticii geografiei. Conținuturile au vizat prezentarea exigențelor pentru examenul de titularizare atât la geografie cât și la didactica specialității și care, la rândul lor, să ofere candidaților posibilitatea exprimării nivelului de pregătire inițială, precum și competențele specifice funcției de cadru didactic.

Competențe pentru un cadru didactic cu funcția de predare-învățare și aspirant la ocuparea unei catedre de geografie, prin concursul de titularizare:

- 1. Să cunoască conținuturile teoretice ale temelor cuprinse în programa de specialitate și de didactica specialității;*
- 2. Să structureze conținuturile unităților de învățare și să le transfere în variate situații de cunoaștere și de aplicare în practica didactică.*
- 3. Să transpună, corect și complet, achizițiile obținute în domeniile specialității și ale didacticii acesteia în activitatea de predare-învățare a geografiei, precum și în practica evaluării nivelului de pregătire a elevilor.*
- 4. Să actualizeze informațiile din oferta bibliografică și să le integreze în procesul de extindere a raționamentelor și judecăților de valoare.*
- 5. Să-și evalueze capacitățile cognitive, comprehensive și de aplicare a achizițiilor, reglându-și competențele și stilul didactic.*
- 6. Să elaboreze analize și sinteze, situații-problemă și modele de convergență și divergență a informațiilor de specialitate și de didactica geografiei.*

GEOGRAFIA

Programa pentru examenul de titularizare în învățământ, începând cu anul școlar 2005/2006

I. GEOGRAFIE GENERALĂ

A. GEOGRAFIA FIZICĂ

1. Noțiuni de geografie matematică. Elemente ale reprezentărilor cartografice ale Pământului. Rețeaua cartografică: meridiane și paralele; latitudinea și longitudinea; scara grafică și scara numerică. Harta. Mișcările Pământului.

2. Meteorologie și climatologie. Atmosfera: compoziție și structură. Fluxurile de energie radiantă care străbat atmosfera și bilanțul radiativ. Masele de aer. Fronturile atmosferice. Ciclonii și anticiclonii. Factorii genetici ai climei: radiativi, fizico-geografici, dinamici, antropici. Temperatura, precipitațiile, vântul: caracteristici și repartiție. Climatele Pământului.

3. Hidrologie. Hidrosfera: Oceanele și mările: proprietăți fizice, dinamica apelor (valuri, marea, curenți), influența oceanelor asupra mediului continental. Râurile și fluviile. Elementele caracteristice ale bazinului și rețelei hidrografice. Regimul scurgerii. Marile sisteme fluviatile ale Globului: Amazon, Mississippi, Nil, Congo, Chang Jiang (Yang Tze), Gange-Brahmaputra, Volga, Dunăre. Tipuri genetice de lacuri și repartiția lor geografică.

4. Geomorfologie.

Procesele geomorfologice: dezagregare, alterare, gravitaționale (tasare, sufoziune, alunecările de teren), fluvio-torențiale: spălarea în suprafață.

Versanții: tipuri de evoluție, clasificare: glacis, pediment, pediplenă, peneplenă.

Relieful creat de apele curgătoare: albie, meandre, luncă, terase, piemonturi, câmpii de nivel de bază.

Relieful petrografic: pe granite, argile, nisipuri, loess, gresii și conglomerate, calcare.

Relieful structural: tabular, monoclinal, cutat, în blocuri (faliat), eolian.

Relieful vulcanic: de explozie, de acumulare, de eroziune (în formele vulcanice).

Relieful deșerturilor, relieful glaciatic (montan și de calotă), relieful periglaciatic.

Relieful litoral: procese, forme, tipuri de țărm.

5. Biogeografie.

Factorii ecologici (abiotici, biotici) și rolul lor în distribuția latitudinală și altitudinală a organismelor vii. Arealul biogeografic. Regionarea biogeografică. Regiunea Holarctică.

6. Geografia solurilor

Componentele și proprietățile solului. Răspândirea geografică a solurilor pe Glob. Profilul de sol. Solul ca resursă naturală. Utilizarea și protecția solurilor.

7. Geografia mediului

Factorii geoecologici.

Tipuri de mediu și distribuția lor latitudinală (medii naturale, medii antropizate, medii antropice).

Surse de poluare și categorii de poluanți (poluare fizică, poluare chimică, poluare biologică). Măsuri de combatere a efectelor poluării. Protecția capitalului natural și conservarea biodiversității la nivel local și regional. Rezervații ale biosferei, parcuri naționale, rezervații naturale, refugii, monumente ale naturii.

B. GEOGRAFIA UMANĂ

1. Geografia populației și așezărilor umane. Evoluția numerică a populației; tipuri de evoluție demografică; diferențieri teritoriale. Mișcarea naturală: variația teritorială a principalelor componente. Mobilitatea teritorială a populației. Tipuri de migrații și cauzele lor. Structuri demografice (pe sexe, grupe de vârstă, medii, religii, etnii, rase, socio-economică). Raspândirea populației pe Glob. Factorii care condiționează repartitia și densitatea populației. Particularități ale repartitiei populației urbane și rurale. Forme de aglomerare umană. Clasificarea orașelor.

2. Evoluția hărții politice a lumii. Criterii de clasificare a statelor.

3. Geografia economică

3.1 Geografia producției. Resursele energetice: petrolul, gazele naturale, cărbunii, minereurile de uraniu, apele, energia solară, energia eoliană, energia geotermică. Minereuri de fier și mangan; valorificarea lor industrială. Resurse și minereuri neferoase; localizare și valorificare. Industria energetică, siderurgia, metalurgia neferoasă, industria construcțiilor de mașini, chimică, lemnului, materialelor de construcții, ușoară și alimentară. Factori și forme de localizare a industriei. Marile concentrări industriale ale lumii. Principalii factori ai dezvoltării agriculturii pe Glob. Limitele spațiului agrar. Tipuri de peisaje agrare.

3.2 Geografia circulației, turismului și schimburilor economice internaționale. Transporturile feroviare, rutiere, fluviale, maritime, aeriene și speciale. Marile porturi. Turismul internațional. Tipuri de turism. Regiuni și centre turistice importante pe Glob. Schimburi economice internaționale. Dezvoltarea economică și echilibrul ecologic (conceptele de dezvoltare durabilă și de ecodezvoltare). Probleme ale globalizării economiei. Principalele regiuni de integrare economică.

II. GEOGRAFIA ROMÂNIEI

A. Geografia fizică. Evoluția paleogeografică și resursele minerale utile.

1. Relieful. Munți, podișuri, dealuri și câmpii: caractere generale. Tipuri de relief: suprafețe de nivelare, piemonturi, terase, lunci; relieful glaciatic carpatic, relieful vulcanic, văi carpatice transversale. Procesele geomorfologice actuale diferențiate pe treptele majore de relief: munți, podișuri și dealuri, câmpii.

2. Clima. Factorii genetici ai climei. Principalele caracteristici climatice: temperatura; precipitațiile; vântul. Regionarea climatică a teritoriului României.

3. Hidrografia. Apele subterane. Tipuri de izvoare și răspândirea lor. Configurația rețelei hidrografice și modul ei de organizare. Regimul scurgerii. Fluviul Dunărea (caracteristici hidrologice). Tipuri genetice de lacuri și repartitia lor teritorială. Marea Neagră.

4. Biogeografie.

Sucesiunea zonelor și etajelor de vegetație în România (zona stepei, zona silvostepii, zona pădurilor nemorale, etajul pădurilor, etajul subalpin și etajul alpin).

Regionarea biogeografică a României.

Protecția și conservarea biodiversității în România. Parcurile naționale. Rezervațiile biosferei: Delta Dunării, Retezat și Rodna.

5. Solurile.

Zonalitatea, intrazonalitatea și azonalitatea. Solurile din România: clase, tipuri și răspândirea lor.

6. Geografia mediului.

Categorii de medii naturale în România. Tipuri majore de peisaje și gradul lor de naturalitate.

Artificializări ale mediului în România. Mediul urban și disfuncționalitățile specifice.

B. Geografia umană

1. Populația. Vechimea și continuitatea populației autohtone în spațiul carpato-danubian-pontic. Mișcarea migratorie și naturală a populației. Repartiția și densitatea populației. Structurile populației.

2. Așezările omenești.

2.1. Așezările urbane. Vechimea și continuitatea vieții urbane. Răspândirea și tipologia orașelor. Probleme privind dezvoltarea urbană în România.

2.2 Așezările rurale. Tipologia satelor românești după poziție, mărime, fizionomie (forma, structura și textura vetrei), funcție și gradul de dispersie. Tendințe în evoluția satului românesc.

3. Economia. Resurse energetice: petrolul, gazele naturale, cărbunii, hidroenergia. Resursele de minereu de fier, de minereuri neferoase și nemetalifere. Structura și răspândirea producției de energie electrică. Structura și răspândirea teritorială a industriei. Caracterizarea generală a transporturilor și căilor de comunicație. Fondul funciar și potențialul agricol. Zone de producție agricolă. Potențialul turistic natural și cultural-istoric al României. Regiuni și centre turistice. Comerțul.

4. Geografia regională a României. Caracterizarea complexă a unităților și subunităților geografice de ordinul I și II. Carpații și depresiunile intracarpatică, Depresiunea Transilvaniei, Subcarpații, Dealurile Vestice, Podișul Moldovei, Podișul Getic, Podișul Dobrogei, Litoralul românesc al Mării Negre, Câmpia Română, Câmpia de Vest, Delta Dunării.

III. GEOGRAFIA CONTINENTELOR

Trăsături geografice ale continentelor (Europa, Asia, Africa, America de Nord și de Sud, Australia și Oceania); unități fizico-geografice: Câmpia Chinei de Est (Marea Câmpie Chineză), Câmpia Siberiei de Vest, Sistemul cordiliero-andin, Podișul Braziliei, Câmpia Amazonului, Munții Atlas, Sahara, Himalaya-Tibet, Câmpia Est-Europeană, Alpii. Concentrări urban-industriale: Rin, Midland, Est-Atlantică, Honshu, Nord-Estul Chinei, Zona Marilor Lacuri - caractere specifice, tendințe și contraste în evoluția lor.

Caracterizarea geografică a unor țări: Marea Britanie, Franța, Germania, Italia, Rusia, China, Japonia, SUA, Canada, Brazilia, Australia, Republica Africa de Sud.

IV. LUCRĂRI PRACTICE

Citirea și interpretarea hărților la scări diferite. Cunoașterea orizontului local prin cercetarea pe teren – organizarea cercetării, echipamente și mijloace necesare. Cartarea componentelor geografice: relief, hidrografie, soluri, vegetație, populație, așezări. Reprezentarea grafică și cartografică a datelor statistice și a informațiilor geografice.

BIBLIOGRAFIE**Bibliografie obligatorie**

1. Ciulache S. (2004) – *“Meteorologie și Climatologie”*, Editura Universitară București
2. Erdeli G., Braghină C., Frăsineanu D. (2000) – *“Geografia economică mondială”*, Editura Fundației România de Măine, București
3. Erdeli G., Dumitrache L. (2004) – *“Geografia populației”*, Editura Corint, București
4. Erdeli G., Cucu V. (2005) – *“România. Populație. Așezări umane. Economie”*, Ed. Transversal Buc
5. Gâștescu P. (2003) – *“Hidrologia continentală”*, Editura Transversal, Târgoviște
6. Gâștescu P., Murărescu O., Brețcan P. (2004) – *“Oceanografie”*, Editura Transversal, Târgoviște
7. Grigore M. (1979) – *“Reprezentarea grafică și cartografică a formelor de relief”*. Editura Academiei Române, București
8. Iașu C., Muntele I. (2002) – *“Geografia economică”*, Editura Economică, București
9. Ielenicz M. (1999) – *“Dealurile și podișurile României”*, Editura Fundației România de Măine, Buc
10. Ielenicz M. (2000) – *“Geografie generală – geografie fizică”*, Ed. Fundației România de Măine, Buc
11. Ielenicz M., Pătru Ileana-Georgeta, Ghincea Mioara (2003) – *“Subcarpații României”*, Editura Universitară, București
12. Ielenicz M., Pătru Ileana-Georgeta (2005) – *“România – geografie fizică”*, vol. I, Ed. Universitară București
13. Ielenicz M. (2004) – *“Geomorfologie”*, Editura Universitară, București
14. Ilinca N. (1999) – *“Geografia urbană”*, Editura Atlas Multimedia, București
15. Ilinca N. (2005) – *“Geografie umană. Populația și așezările omenești”*, Editura CD Press
16. Lupașcu Gh., Jigău Gh., Vârlan M. (1998) – *“Pedologie generală”*, Editura Junimea, Iași
17. Lupașcu Angela (2001) – *“Biogeografie”*, Editura Fundației România de Măine, București
18. Marin I. (1995) – *“Continentele, Geografie regională”*, Editura Universității București
19. Marin I., Marin M. (2005) – *“Europa – geografie regională”*, Editura Universitară București
20. Năstase A., Osaci Gabriela (2001) – *“Topografie - Cartografie”*, Editura Fundației România de Măine, București
21. Neguț S. coord (2005) – *“Geografie economică mondială”*, Editura Meteor Press, București
22. Pișota I., Zaharia Liliana (2001) – *“Hidrologie”*, Editura Universității București
23. Pișota I. (2002) – *“Biogeografie”*, Editura Universitară București
24. Poșca Gr. (2003) – *“Geografia fizică a României”*, partea I, Ed. Fundației România de Măine, Buc
25. Poșca Gr. (2004) – *“Geografia fizică a României”*, partea II, Ed. Fundației România de Măine, Buc
26. Surd V. (2003) – *“Geografia așezărilor omenești”*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca
27. Velcea Valeria, Savu Al. (1982) – *“Geografia Carpaților și a Subcarpaților românești”*, E.D.P., Buc
28. Velcea Valeria (2002) – *“Geografia fizică a României”*, Editura Universității “Lucian Blaga”, Sibiu
29. Vespremeanu E. (1993) – *“Oceanografia”*, Editura Universității, București
30. *** 1983 – *“Geografia României”*, volumul I, *“Geografia fizică”*, Ed. Academiei Române, Buc
31. *** 1987 – *“Geografia României”*, volumul III, *“Geografia Carpaților și Depresiunii Transilvaniei”*. Editura Academiei Române, București
32. *** 1992 – *“Geografia României”*, volumul IV, *“Regiunile Pericarpatice”* Editura Academiei Române, București
33. *** Anuarul statistic 2003 (datele statistice înregistrate la recensământul din martie 2002) (adresa: www.insse.ro)
34. Manualele școlare alternative V – XII aprobate de MEN, MEC (lista la adresa: www.edu.ro)

DIDACTICA GEOGRAFIEI**PROGRAMA PENTRU EXAMENUL DE TITULARIZARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT****1. Curriculum școlar.**

1.1. Noțiunea de conținut al învățământului și caracteristicile acestuia. Surse și criterii de selecție a conținutului învățământului. Factorii care determină integrarea și ierarhizarea conținutului învățământului geografic.

1.2. Transpunerea conținutului învățământului geografic în curriculum-ul școlar.

1.2.1. Documente reglatoare: Planul-cadru, programele școlare. Manualele școlare. Curriculum-ul școlar, delimitări terminologice și conceptuale. Curriculum Național și Curriculum la Decizia Școlii. Terminologia specifică și elementele de conținut ale curriculum-ului școlar.

1.2.2. Formarea la elevi a reprezentărilor și noțiunilor geografice.

1.2.3. Dimensiuni și finalități educaționale ale geografiei.

2. Strategiile didactice (Metode și mijloace)

2.1. Metode de învățământ utilizate în predarea-învățarea geografiei.

2.1.1. Noțiunea de metodă de predare-învățare. Funcțiile și taxonomia metodelor de predare-învățare.

2.1.2. Metodele de instruire centrate pe acțiunea profesorului (povestirea, descrierea și explicația).

2.1.3. Metodele de instruire centrate pe activitatea elevilor (conversația, demonstrația, observarea, problematizarea, modelarea, utilizarea hărții în activitatea didactică, experimentarea, proiectul).

2.1.4. Metodele de instruire bazate pe acțiune (exercițiul, algoritimizarea, activitățile practice, jocul geografic).

2.1.5. Procedee și instrumente de lucru cu rol complementar în predarea-învățarea geografiei (munca cu manualul școlar, cartea, folosirea tablei și a caietului de notițe).

2.1.6. Utilizarea soft-ului AEL în predarea-învățarea geografiei.

2.2. Mijloacele de învățământ utilizate în predarea-învățarea geografiei: funcții, clasificări și integrarea lor în actul didactic.

3. Proiectarea și organizarea instruirii (Strategii didactice).

3.1. Tipuri de unități de învățare și lecții de geografie.

3.2. Succesiunea evenimentelor instruirii într-o lecție de geografie.

3.3. Consultațiile și meditațiile; cercul de geografie; cabinetul de geografie; terenul geografic.

3.4. Activitățile didactice extrașcolare.

4. Proiectarea activității de predare-învățare a geografiei - condiție a unei activități didactice reușite. Delimitări terminologice.

4.1. Conținutul și algoritmul proiectării didactice.

4.2. Funcții și niveluri ale proiectării activității de predare-învățare-evaluare (macroproiectarea și microproiectarea didactică).

4.3. Obiectivele procesului de învățământ geografic și operaționalizarea lor. Competențe generale și competențe specifice.

4.4. Proiectarea lecției de geografie.

5. Evaluarea rezultatelor învățării.

5.1. Evaluarea – componentă a procesului de învățământ.

5.2. Funcțiile evaluării.

5.3. Tipuri de evaluare.

5.4. Metode și procedee în evaluarea continuă.

5.5. Tipuri de rezultate ale învățării.

5.6. Metode și tehnici de evaluare a achizițiilor și rezultatelor învățării.

5.7. Proceduri și instrumente de evaluare complementară.

5.8. Tipuri și instrumente de examinare.

5.9. Testarea națională și examenele.

BIBLIOGRAFIE

1. Cerghit I. (coord) (1988) – *Curs de Pedagogie*, București, T.U.B.
2. Cerghit I., Neacșu I., Negreț I., Pânișoară I.O., Potolea D. (2001) – *Prelegeri pedagogice*, Iași, Ed. Polirom.
3. Cristea S. (2004) – “*Studii de pedagogie generală*”, E.D.P. București
4. Cucuș C. (2000) - *Pedagogie generală*, Iași, Ed. Polirom.
5. Dulamă M. (2001) - *Elemente din didactica geografiei*, Casa de Editură “Atlas – Clusium”, SRL, Cluj – Napoca.
6. Ilinca N. (2002) - *Didactica geografiei*, Editura Corint, București.
7. Ilinca N., Lazăr N., Nedelcu A. (2002) - *Geografia mediului înconjurător. Probleme fundamentale ale lumii contemporane, ghid metodologic*, Editura Paralela 45, Pitești.
8. Ilinca N. (2002) - *Geografia României, ghid metodologic*, Editura Paralela 45, Pitești.
9. Landsheere G. (1975) - *Evaluarea continuă a elevilor și examenele*, E.D.P., București
10. Mândruț O., Apostol Gabriela (2003) – *Ghidul profesorului pentru clasele V-VIII*, Ed. Corint, Buc.
11. Mândruț O. (2003) - *Ghidul profesorului pentru clasele IX-XII*, Grupul Editorial Corint, București.
12. Nicola I. (2000) – *Tratat de pedagogie școlară*, București, Ed. Aramis.
13. Stan Liliana, Steva Eugenia, Dragu V., Vlasov D.V. (2003) - *Elemente de didactica geografiei*, Editura Polirom, București.
14. *** 1999 - *Ghid de evaluare la geografie*, Editura Trithemus Media, București.
15. Stoica A. (coord.) (2001) - *Evaluarea curentă și examenele. Ghid pentru profesori*, București, Editura Prognosis.
16. Stoica A. (2003) - *Evaluarea progresului școlar. De la teorie la practică*, București, Editura Humanitas Educațional.
17. *** 2001 - *Ghid metodologic de aplicare a programei de geografie, clasele IV - VIII*, Editura Aramis, București.
18. *** 2001 - *Ghid metodologic pentru aplicarea programei școlare din aria curriculară Om și societate*, București.
19. MEC (CNC), 1999, București - *Curriculum Național, Programe școlare pentru clasele V-VIII*, volumul 6, Aria curriculară Om și Societate.
20. MEC (CNC), 2003, București - *Curriculum Național, Programe școlare pentru clasele IX-X*, site-ul MEC (adresa www.edu.ro)
21. MEC (CNC) - *Curriculum Național 2001, București, Programe școlare pentru clasele XI-XII*, volumul 5, Aria curriculară Om și Societate.

GEOLOGIE

NOTĂ DE PREZENTARE

Programa elaborată pentru examenul de titularizare în învățământ pentru funcția de predare-învățare, la specialitatea Geologie a fost analizată în ședința grupului de lucru și aprobată în comisia națională.

Programa propusă pentru Didactica geologiei a fost adaptată exigențelor actuale ale curriculum-ului școlar și ale eficientizării procesului de învățământ geologic și a fost discutată și aprobată în comisia națională.

Deoarece conținuturile de predare - învățare a geologiei sunt apropiate de cele specifice geografiei fizice, pot fi acceptate aceleași competențe în ceea ce privește metodică predării geologiei cu cele vizate a fi atinse de profesorul de geografie care aspiră la concursul de titularizare în învățământul preuniversitar.

Competențe pentru un cadru didactic cu funcția de predare-învățare și aspirant la ocuparea unei catedre de geologie, prin concursul de titularizare:

- 1. Să cunoască conținuturile teoretice ale temelor cuprinse în programa de specialitate și de didactica specialității;*
- 2. Să structureze conținuturile unităților de învățare și să le transfere în variate situații de cunoaștere și de aplicare în practica didactică.*
- 3. Să transpună, corect și complet, achizițiile obținute în domeniile specialității și ale didacticii acesteia în activitatea de predare-învățare a geologiei, precum și în practica evaluării nivelului de pregătire a elevilor.*
- 4. Să actualizeze informațiile din oferta bibliografică și să le integreze în procesul de extindere a raționamentelor și judecăților de valoare.*
- 5. Să-și evalueze capacitățile cognitive, comprehensive și de aplicare a achizițiilor, reglându-și competențele și stilul didactic.*
- 6. Să elaboreze analize și sinteze, situații-problemă și modele de convergență și divergență a informațiilor de specialitate și de didactica geologiei.*

GEOLOGIE

Programa pentru examenul de titularizare în învățământ, începând cu anul școlar 2005/2006

I. Geologie generală

1. Obiectul și domeniile geologiei. Raporturile geologiei cu celelalte științe. Mișcările Pământului și efectele lor geologice. Structura internă a Pământului. Litosfera și placile litosferice. Câmpurile terestre: definiții, elemente, variații și efecte geologice.
2. Elemente de geodinamică internă. Magmatismul: procese și produse magmatice. Vulcanismul: alcătuirea unui aparat vulcanic, clasificarea vulcanilor; produsele activității vulcanice. Mișcările tectonice: cauze și caractere generale. Mișcările seismice: elemente, cauze, propagarea undelor seismice; efecte.
3. Elemente de geodinamică externă. Acțiunea geodinamică a atmosferei, hidrosferei și biosferei. Tipuri de roci rezultate.
4. Acțiunea antropică. Conservarea mediului.

II. Cristalografie și mineralogie

1. Rețeaua cristalină a mineralelor. Elemente și legături de rețea. Rețele izomorfe. Polimorfism. Simetria morfologică a poliedrelor cristaline. Clase și sisteme de simetrie. Anizotropia cristalelor. Asociații cristaline.
2. Mineralogie. Proprietățile fizice ale mineralelor: morfologice, mecanice, optice, termice, magnetice, electrice. Relații în chimism, structura și proprietățile fizice ale mineralelor. Geneza mineralelor. Principalele clase și grupe de minerale.

III. Petrologie

1. Procese și roci magmatice. Proprietățile generale și originea magmelor. Procese magmatice și postmagmatice. Rocile magmatice: constituenți, chimism, structura, textura, clasificare. Forme de zăcământ. Principalele familii de roci magmatice plutonice, vulcanice și filoniene; caracterizare generală.
2. Procese și roci sedimentare. Procese sedimentare mecanice, chimice și biogene. Diagenеза. Rocile sedimentare: constituenți, structură. Descrierea familiilor și a claselor de roci sedimentare.
3. Metamorfismul și rocile metamorfice. Factorii metamorfismului. Condițiile geologice ale metamorfismului și tipuri de metamorfism. Chimismul și mineralogia rocilor metamorfice. Structura rocilor metamorfice. Clasificarea și caracterizarea principalelor roci metamorfice.

IV. Geologie structurală și geotectonică

1. Reprezentarea grafică a structurilor geologice. Hărți geologice, secțiuni geologice, coloane litostratigrafice.
2. Structuri primare ale rocilor sedimentare și magmatice.
3. Raporturi de concordanță și discordanță. Tipuri de discordanțe.
4. Stress și deformare. Stress și strain. Factorii care controlează comportarea rocilor la stress. Geometria cutelor și mecanisme de cutare. Utilizarea analizei microstructurale. Fisuri. Falii: elemente, clasificarea geometrică și genetică. Pânze tectonice. Diapirismul și structurile diapire: elemente, origine, tipuri, localizare.
5. Elemente de tectonică globală. Teoria expansiunii fundului oceanic. Teoria tectonicii plăcilor. Dinamica plăcilor și procesele legate de zonele de subducție.
6. Regiunile stabile și zonele mobile (geosinclinale). Evoluția geosinclinalelor în concepția tectonicii plăcilor.

V. Stratigrafie și geologie istorică

1. Stratigrafia. Datarea relativă și absolută a formațiunilor geologice. Corelarea stratigrafică a formațiunilor geologice. Scara geocronologică. Metode de reconstituire a paleomediilor de depunere, a condițiilor paleotectonice și paleoclimatice.
2. Geologia istorică. Caracterele paleontologice, litologice, delimitarea, subdiviziunile și evoluția paleogeografică în timpul principalelor subdiviziuni ale istoriei Pamântului: Eonul Precambrian și Eonul Phanerozoic (Era paleozoică: Cambrian, Ordovician, Silurian, Devonian, Carbonifer, Permian; Era mezozoică: Triasic, Jurassic, Cretacic; Era Cainozoică: Paleogen, Neogen, Cuaternar).

VI. Geotectonica României

1. Unități de platformă. Evoluția geotectonică prealpină a vorlandului carpatic. Platforma Moldovenească. Platforma Scitică, Platforma Europei Centrale, Platforma Moesică: alcătuire și structură.
2. Orogene. Orogenul Nord-Dobrogean. Orogenul Carpatic: Dacidele interne, Transilvanidele, Pienidele, Dacidele mediane, Dacidele externe, Dacidele marginale, Moldavidele, avanfosa și depresiunile intracarpatică. Carpații în contextul geotectonic al catenelor alpine din Europa.

METODICA PREDĂRII GEOLOGIEI

1. **Obiectul și importanța metodicii predării geologiei**
  - 1.1. Definiția didacticii geologiei
  - 1.2. Relațiile geologiei cu științele psihopedagogice;
  - 1.3. Legăturile dintre geologie ca știință și obiect de învățământ cu alte discipline studiate în învățământul preuniversitar
2. **Aplicarea principiilor didactice în lecțiile de geologie.**
3. **Organizarea procesului de predare-învățare a geologiei.**
  - 3.1. Componentele procesului de învățământ geologic.
  - 3.2. Obiectivele instructiv-educative ale predării geologiei.
4. **Strategiile didactice**
  - 4.1. Metode de învățământ și utilizarea lor în predarea-învățarea geologiei.
  - 4.2. Mijloace de învățământ utilizate în predarea-învățarea geologiei: Funcțiile și taxonomia mijloacelor de învățământ. Folosirea machetelor și mulajelor în actul de predare-învățare a geologiei; Utilizarea materialelor grafice și cartografice în predarea-învățarea geologiei (hărți geologice, litofaciale, hidrogeologice, secțiuni geologice și coloane stratigrafice). Utilizarea formelor și modelelor cristalografice în predarea-învățarea noțiunilor de cristalografie; Utilizarea colecțiilor de eşantioane în predarea noțiunilor de mineralogie, petrografie și paleontologie. Mijloace moderne utilizate în studiul geologiei (diapozitive, filme documentare, enciclopedii computerizate, simulare pe calculator)

5. **Integrarea informațiilor oferite de aplicațiile geologice de teren și vizitele la muzeul geologic în actul de predare-învățare a geologiei.**
6. **Moduri și forme de organizare a procesului de învățământ geologic.**
  - 6.1. Lecția de geologie. Tipologia lecției.
  - 6.2. Principalele caracteristici ale sistemului de instruire pe clase și lecții.
  - 6.3. Pregătirea profesorului pentru lecție.
  - 6.4. Proiectarea activității de predare - învățare a geologiei. Funcțiile proiectării didactice. Niveluri ale proiectării procesului de învățământ. Proiectarea lecției de geologie. Proiectarea semestrială. Proiectarea anuală.
7. **Evaluarea rezultatelor învățării.** Funcțiile generale ale evaluării. Metode și tehnici de evaluare a rezultatelor învățării. Proceduri și instrumente de evaluare complementară.

BIBLIOGRAFIE

1. Anastasiu N. (1988), *Petrologie sedimentară*. Ed, Tehnică, București.
2. Dragomir B. (1994), *Geologie fizică generală*. Tipografia Universității, București.
3. Ianovici V., Stipol V., Constantinescu E. (1979), *Mineralogie*, Editura Didactică și Pedagogică, București
4. Mutihac V., Stratulat Maria Iuliana, Fechet Roxana Magdalena (2004), *Geologia României*, Editura Didactică și Pedagogică, București
5. Mutihac V., Fechet Roxana Magdalena (2003), *Geologie*, Editura Tehnică, București
6. Pauliuc S., Dinu C. (1985), *Geologie structurală*, Editura Tehnică, București
7. Radulescu D. (1981), *Petrologie magmatică și metamorfică*, Editura Didactică și Pedagogică, București
8. Săndulescu M. (1984), *Geotectonica României*, Editura Tehnică, București
9. Seclaman M., Anastasiu N. (1983), *Petrografie*, Tipografia Universității, București.
10. Tătărău Nița (1984), *Geologie stratigrafică și Paleogeografie*, vol.I, Editura Tehnica, București
11. Tătărău Nița (1988), *Geologie stratigrafică și Paleogeografie*, vol.II, Editura Tehnica, București
12. Țicleanu N., Pauliuc S. (2003), *Geologie generală*, Editura Universitară București
13. *** (1998), *Dicționar de Geologie*, Editura Didactică și Pedagogică, București

Didactica Geologiei

1. Cerghit I. (coord) (1988), *Curs de Pedagogie*, București, T.U.B.
2. Cerghit I., Neacșu I., Negreț I., Pânișoară I. O., Potolea D. (2001), *Prelegeri pedagogice*, Iași, Editura Polirom.
3. Cucuș C. (2000), *Pedagogie generală*, Iași, Ed. Polirom.
4. Erhan V., Dumitrașcu C. (1988), *Metodica Predării geologiei*, Editura Universității Al. I. Cuza, Iași
5. Ionescu M., Radu I. (1995), *Didactica Modernă*, Editura Dacia, Cluj.
6. Landsheere G. (1975), *Evaluarea continuă a elevilor și examenele*, E.D.P., București
7. Nicola I. (2000), *Tratat de pedagogie școlară*, București, Ed. Aramis.
8. Stoica A. (coord.) (2001), *Evaluarea curentă și examenele. Ghid pentru profesori*, București, Editura Prognosis.
9. Stoica A. (2003), *Evaluarea progresului școlar. De la teorie la practică*, București, Editura Humanitas Educațional.

PROGRAMA
pentru discipline socioumane: Sociologie

A. NOTĂ DE PREZENTARE

Prezenta programă se adresează cadrelor didactice care se prezintă la concursul național de ocupare a posturilor didactice vacante din învățământul preuniversitar, la disciplina Sociologie, și care au absolvit facultăți de profil.

Conținutul și structura programei sunt elaborate în așa fel încât să răspundă schimbărilor impuse de noua abordare curriculară a proiectării și realizării activităților didactice.

Astfel, pornind de la o concepție care operaționalizează definirea și evaluarea competențelor specifice cadrului didactic, programa vizează:

- cunoașterea de către profesor a conținuturilor fundamentale și a principalelor tendințe în evoluția disciplinei Sociologie, a didacticii generale și a metodicii disciplinei;
- probarea capacităților necesare pentru proiectarea, realizarea și evaluarea activităților didactice;
- demonstrarea abilităților de comunicare, empatică și de cooperare necesare realizării actului educațional;

În consecință, pe lângă conținuturile științifice, cele de didactică generală și cele ale metodicii disciplinei, programa definește un număr de competențe specifice profesorului de științe socio-umane, competențe pe care profesorul trebuie să și le dezvolte și probeze pe parcursul desfășurării activității didactice.

Într-o formulare sintetică, aceste competențe sunt:

- cunoașterea conținuturilor științifice ale disciplinei, cunoștințe de didactică generală și metodică a disciplinei;
- cunoașterea și utilizarea competentă a principalelor documente școlare reglatoare: planuri-cadru, programe școlare, programe pentru examene naționale;
- capacitatea de a construi demersuri didactice interactive prin adecvarea strategiilor didactice la conținuturi;
- capacitatea de proiectare și realizare a dezvoltărilor curriculare intra- și interdisciplinare;
- capacitatea de proiectare și realizare a evaluării cunoștințelor și competențelor dobândite de elevi;
- capacitatea de a adecva demersurile didactice la particularitățile de vârstă ale colectivului de elevi;
- capacitatea de a construi un climat educativ stimulat și eficient;

Fiind date particularitățile disciplinelor socio-umane și influența modelatoare puternică pe care ele o exercită asupra formării și maturizării personalității elevului, precum și asupra întregului climat educațional al școlii, profesorul de științe socio-umane trebuie să demonstreze că:

- înțelege conceptele centrale și metodele de investigație specifice disciplinelor pe care le predă;
- are capacitatea de a crea experiențe de învățare semnificative pentru elev;
- înțelege cum învață și cum se dezvoltă elevul și poate să ofere oportunități de învățare care sprijină dezvoltarea intelectuală și socială a acestuia;
- înțelege că elevii sunt diferiți din punctul de vedere al felului în care învață și poate să ofere oportunități instructiv-educative adaptate la diferențele individuale de învățare;

- înțelege procesele de integrare curriculară și folosește o varietate de strategii didactice care încurajează dezvoltarea gândirii critice a elevului, capacitatea de rezolvare a problemelor și performanțele lui în utilizarea noilor tehnologii;
- are capacitatea de a alege și utiliza cele mai bune metode ce vizează motivația și comportamentul pentru a crea un mediu educațional care încurajează interacțiunea socială pozitivă, motivația intrinsecă și angajarea elevului în actul învățării, sprijinind astfel succesul școlar al acestuia;
- are capacitatea de a dezvolta activități didactice în cadrul Curriculumului la Decizia Scolii, activități curriculare și extracurriculare inter, pluri și transdisciplinare;
- dezvoltă cunoașterea și utilizarea unor variate strategii de comunicare eficientă pentru a sprijini curiozitatea, colaborarea și interacțiunea elevilor în activitatea de învățare;
- planifică activitatea de predare-învățare pe baza obiectivelor și competențelor curriculare, a cunoașterii proceselor predării-învățării, a conținutului disciplinei, a abilităților elevilor și a diferențelor dintre elevi; modelează activitatea la clasă conform obiectivelor evaluării;
- înțelege și folosește o diversitate de strategii de evaluare pentru a aprecia și modifica activitățile didactice, asigurând continua dezvoltare intelectuală și socială a elevului;
- evaluează efectele opțiunilor și acțiunilor sale asupra elevilor, părinților, altor colegi (profesori) și modifică aceste acțiuni atunci când este necesar;
- caută în mod activ oportunități pentru perfecționarea sa profesională continuă;
- contribuie la stabilirea unor relații pozitive cu colegii, cu familiile elevilor, cu organizații existente în comunitatea în care trăiește, în așa fel încât să stimuleze angajarea acestora în sprijinirea activităților școlii;
- înțelege necesitatea de a asista elevii în orientarea lor către carieră și de a integra educația pentru carieră în activitatea didactică;
- înțelege aspectele de ordin legislativ ale activității sale, respectiv drepturile legale ale elevului și părinților, precum și propriile sale drepturi și responsabilități;
- înțelege criteriile de evaluare a activității sale și are capacitatea de a le integra în conceperea și realizarea activității didactice.

B. I. TEME DE DIDACTICĂ GENERALĂ ȘI METODICA PREDARII SOCIOLOGIEI

- I. **Proiectarea, organizarea și desfășurarea activității didactice la disciplina Sociologie**
  1. Componentele curriculumului școlar: curriculum național, planuri cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module, standarde curriculare, programe școlare, manuale școlare, auxiliare curriculare;
  2. Proiectarea curriculumului în dezvoltare locală sau la decizia școlii de tipul: aprofundare/extindere/opțional ca disciplină nouă;
  3. Obiectivele predării-învățării-evaluării la disciplinele socio-umane. Obiective cadru, obiective de referință, competențe generale, competențe specifice. Elaborarea obiectivelor operaționale;
  4. Proiectarea activității didactice: planificare calendaristică, proiectarea unității de învățare, proiecte de lecție (pentru diferite tipuri de lecții), proiectarea de activități de învățare intra-, inter- și transdisciplinare.

- II. **Strategii didactice utilizate în procesul de predare-învățare-evaluare la disciplina Sociologie. Strategii și modalități de integrare în lecție a activităților cu caracter practic-aplicativ**
  1. Metode didactice specifice: clasificare, prezentare, caracterizare, utilizarea metodelor centrate pe elev / tehnicilor de învățare prin cooperare;
  2. Forme de organizare a activității didactice: clasificare, caracterizare;
  3. Mijloacele de învățământ și integrarea lor în procesul de predare-învățare-evaluare;
    - 3.1. Funcțiile didactice ale mijloacelor de învățământ;
    - 3.2. Tipuri de mijloace de învățământ și caracteristicile lor;
  4. Mediul de instruire: mediul relațional și mediul comunicațional. Utilizarea tehnologiei informației și comunicării în construirea unor medii active de instruire.
  5. Evaluarea procesului instructiv-educativ, progresului și a rezultatelor școlare în concordanță cu obiectivele curriculare și criteriile de performanță din standardele de evaluare;
    - 5.1 Evaluarea, componentă fundamentală a procesului de învățământ: obiective, funcții, tipuri de evaluări, caracterizare;
    - 5.2 Metode de evaluare: tradiționale și complementare (tipuri și caracterizare);
    - 5.3 Calitățile instrumentelor de evaluare: validitate, fidelitate, obiectivitate și aplicabilitate;
    - 5.4 Tipologia itemilor: definiție, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalități de corectare și notare.

BIBLIOGRAFIE:

1. *** Ghid de evaluare pentru științe socio-umane, SNEE, Ed. Prognosis, București, 2000.
2. *** Ghid metodologic de aplicare a programelor școlare pentru aria curriculară "Om și societate", - lucrare apărută sub coordonarea CNC, Ed. SC Aramis Print, București, 2002

3. Cerghit I., Neacșu I., Pânișoară I. O., Potolea D., "Prelegeri pedagogice", Ed. Polirom, Iași, 2001.
4. Crețu C., "Curriculum individualizat și personalizat", Ed. Polirom, Iași, 1998.
5. Crețu C., "Psihopedagogia succesului", Ed. Polirom, Iași, 1997.
6. Cristea Sorin, "Dicționar de termeni pedagogici", E.D.P., București, 1998.
7. Cucoș C., "Pedagogie generală", Ed. Polirom, Iași, 2000.
8. Ionescu M., Radu I., "Didactica moderna", Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1995.
9. Neacșu I., "Metode și tehnici de învățare eficientă", Ed. Militară, București, 1990.
10. Nicola I., "Tratat de pedagogie școlară", Ed. Aramis, București, 2000.
11. Stoica A. (coord), "Evaluarea curentă și examenele", Ghid pentru profesori, Ed. Prognosis, București, 2001.
12. Stoica A., "Evaluarea progresului școlar. De la teorie la practică", Ed. Humanitas Educational, București, 2003.
13. Vlăsceanu L. și Cerghit I. (coord.), "Curs de pedagogie", T.U.B., București, 1988.

NOTĂ: Bibliografia pentru metodică de specialitate include și **planurile - cadru și programele școlare pentru disciplina Sociologie și manualele alternative aprobate, valabile în anul școlar în care se susține concursul.**

B. II. TEMATICA PENTRU DISCIPLINA DE SPECIALITATE SOCIOLOGIE

I. SOCIOLOGIA CA ȘTIINȚĂ

- Obiectul și temele majore ale sociologiei;
- Sociologia și științele socio-umane;
- Sociologia generală și sociologiile de ramură;
- Apariția și evoluția sociologiei;
- Apariția și evoluția sociologiei românești.

II. CERCETAREA SOCIOLOGICĂ A VIEȚII SOCIALE

- Cunoașterea la nivelul simțului comun și cunoașterea științifică a vieții sociale;
- Cercetări teoretice și cercetări empirice în sociologie;
- Etapele cercetării sociologice;
- Metode și tehnici de cercetare sociologică: observația, experimentul, ancheta, analiza documentelor; monografia;
- Analiza statistică a datelor: distribuții de frecvență, indicatori ai caracteristicilor cantitative, asocierea, corelația, procedee de eșantionare.

III. INDIVID SI SOCIETATE

- Personalitatea socială;
- Grupuri sociale;
- Organizații sociale. Tipuri, structuri și configurații organizaționale. Conflicte organizaționale. Birocrația;
- Comunități umane teritoriale: comunitățile rurale și urbane.

IV. SOCIALIZARE ȘI EDUCAȚIE

- Procesul socializării: mecanisme ale socializării, tipuri de socializare, dezvoltarea morală a personalității prin socializare, agenți și instanțe socializante;
- Educația: funcțiile școlii, egalitatea de șansă școlară, școala și mobilitatea socială, sistemul de învățământ în România, viitorul educației;

V. POPULAȚIE ȘI SOCIETATE. CALITATEA VIEȚII

- Fenomene demografice: natalitatea, mortalitatea, nupțialitatea, divorțialitatea;
- Structura populației pe vârste și sexe. Îmbătrânirea demografică ;
- Inegalitățile sociale. Sărăcia;
- Problema poluării mediului ambiant. Nivel de viață. Mod de viață. Stil de viață. Indicatori ai calității vieții.

VI. STRUCTURĂ, STRATIFICARE, MOBILITATE ȘI SCHIMBARE SOCIALĂ

- Sistemul rol social - status social;
- Stratificare socială;
- Mobilitate socială. Mobilitatea teritorială: migrația și navetismul;
- Conflicte sociale. Forme de acțiune colectivă. Schimbarea socială și rezistența la schimbare.

VII. ANOMIE, DEVIANȚĂ ȘI CONTROL SOCIAL

- Fenomene anomice: explicații și cauze. Corupția. Sinuciderea. Delincvența. Fenomenul copiilor străzii;
- Studiul comportamentului deviant. Devianță și delict;
- Ordine și control social.

VIII. FAMILIA, CĂSĂTORIA ȘI VIAȚA PERSONALĂ

- Conceptul de familie. Tipuri și structuri familiale;
- Alegerea partenerului conjugal;
- Violența în familie;
- Alternative diadice maritale și nonmaritale. Valorile familiale;
- Stereotipii socio-culturale în asimetria rolurilor de sex.

IX. CULTURA

- Cultură și civilizație. Natura, specificul și funcțiile culturii;
- Diversitatea culturală. Forme de cultură: cultura populară, cultura de masă, cultura înaltă, subcultura, contracultura, etnocentrism, multiculturalism.

X. AUTORITATE ȘI PUTERE.

- Tipuri de autoritate. Tipuri de guvernare.
- Puterea politică;
- Opinia publică și democrația pluralistă. Persuasiune și manipulare.
- Comportamentul politic: socializarea politică, participare și apatie politică, grupuri de interes și grupuri de presiune;

XI. APARTENENȚA ETNICĂ ȘI RASA

- Conceptul de etnicitate. Conceptul de rasă;
- Stereotipii și prejudecăți. Prejudecată și discriminare. Minoritate și discriminare;
- Relații interetnice. Conflicte și soluții.

XII. COMUNICAREA

- Conceptul de comunicare. Formele comunicării;
- Mass-media.

NOTĂ: Pentru toate unitățile de conținut menționate mai sus, candidatul va face dovada unor **competențe specifice privind utilizarea metodologiei cercetării sociologice.**

BIBLIOGRAFIE PENTRU DISCIPLINA DE SPECIALITATE SOCIOLOGIE

1. Boudon R. (coord.) – Tratat de sociologie, Ed. Humanitas, București, 1997.
2. Buzărnescu Șt. – Istoria doctrinelor sociologice, E.D.P., București, 1995.
3. Costaforu X. (ed. îngrijită de Maria Voinea) – Cercetarea monografică a familiei, Ed. Tritonic, București, 2005.
4. Chelcea S., Mărginean I., Cauc I. – Cercetarea sociologică. Metode și tehnici, Ed. Destin, Deva, 1998.
5. Durkheim E. – Regulile metodei sociologice, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1974.
6. Giddens A. – Sociologie, Ed. All – Central European University Press, București, 2000.
7. Iluț P. – Abordarea calitativă a socioumanului, Ed. Polirom, Iași, 1997.
8. Mihăilescu I., - Sociologie generală. Concepte fundamentale și studii de caz, Ed. Polirom, Iași, 2005.
9. Mișu A. – Introducere în sociologie, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1992.
10. Mills W. – Imaginația sociologică, București, Ed. Politică, 1975 sau edițiile ulterioare.
11. Mitrofan I., Mitrofan N. – Familia de la A ... la Z, Ed. Științifică, București, 1991.
12. Rotariu T., "Demografie și sociologia populației. Fenomene demografice", Ed. Polirom, Iași, 2005.
13. Rotariu T., Iluț P. – Ancheta sociologică și sondajul de opinie. Teorie și practică, Ed. Polirom, Iași, 1997.
14. Rotariu T. și Iluț P. (coord.) – Sociologie, Ed. Mesagerul, Cluj-Napoca, 1996.
15. Sandu D. – Sociologia tranziției. Valori și tipuri sociale în România, Ed. Saff, București, 1996.
16. Stahl H. H. – Tehnica monografiei sociologice, Ed. S.N.S.P.A., București, 2001.
17. Stănculescu E., "Teorii sociologice ale educației", Ed. Polirom, Iași, 1996.
18. Vlăsceanu L. – Metodologia cercetării sociale. Metode și tehnici, Ed. Științifică și Enciclopedică București, 1986.
19. Weber M. – Etica protestantă și spiritul capitalismului, Ed. Humanitas, București, 1995.
20. Zamfir C. și Vlăsceanu L. (coord.) – Dicționar de sociologie, Ed. Babel, București, 1993.
21. *** Dicționar de sociologie, Seria Larousse, Ed. Univers Enciclopedic, București, 1996.

PROGRAMA
pentru discipline socioumane: Psihologie

A. NOTA DE PREZENTARE

Prezenta programă se adresează cadrelor didactice care se prezintă la concursul național de ocupare a posturilor didactice vacante din învățământul preuniversitar, la disciplina Psihologie și care au absolvit facultăți de profil.

Conținutul și structura programei sunt elaborate în așa fel încât să răspundă schimbărilor impuse de noua abordare curriculară a proiectării și realizării activităților didactice.

Astfel, plecând de la o concepție care operaționalizează definirea și evaluarea competențelor specifice cadrului didactic, programa vizează:

- cunoașterea de către profesor a conținuturilor fundamentale și a principalelor tendințe în evoluția disciplinei Psihologie, a didacticii generale și a metodicii acestei discipline;
- probarea capacităților necesare pentru proiectarea, realizarea și evaluarea activităților didactice;
- demonstrarea abilităților de comunicare, empatică și de cooperare necesare realizării actului educațional;

În consecință, pe lângă conținuturile științifice, cele de didactică generală și cele ale metodicii disciplinei, programa definește un număr de competențe specifice profesorului de socio-umane, competențe pe care profesorul trebuie să și le dezvolte și să le probeze pe parcursul desfășurării activității didactice.

Într-o formulare sintetică, aceste competențe sunt:

- cunoașterea conținuturilor științifice ale disciplinei, cunoștințe de didactică generală și metodică a disciplinei;
- cunoașterea și utilizarea competentă a principalelor documente școlare reglatoare: planuri-cadru, programe școlare, programe pentru examene naționale;
- capacitatea de a construi demersuri didactice interactive prin adecvarea strategiilor didactice la conținuturi;
- capacitatea de proiectare și realizare a dezvoltărilor curriculare intra- și interdisciplinare;
- capacitatea de proiectare și realizare a evaluării cunoștințelor și competențelor dobândite de elevi;
- capacitatea de a adecva demersurile didactice la particularitățile de vârstă ale colectivului de elevi;
- capacitatea de a construi un climat educativ stimulat și eficient;

Fiind date particularitățile disciplinelor socio-umane și influența modelatoare puternică pe care ele o exercită asupra formării și maturizării personalității elevului, precum și asupra întregului climat educațional al școlii, profesorul de științe socio-umane trebuie să demonstreze că:

- înțelege conceptele centrale și metodele de investigație specifice disciplinelor pe care le predă;
- are capacitatea de a crea experiențe de învățare semnificative pentru elev;
- înțelege cum învață și cum se dezvoltă elevul și poate să ofere oportunități de învățare care sprijină dezvoltarea intelectuală și socială a acestuia;
- înțelege că elevii sunt diferiți din punctul de vedere al felului în care învață și poate să ofere oportunități instructiv-educative adaptate la diferențele individuale de învățare;

- înțelege procesele de integrare curriculară și folosește o varietate de strategii didactice care încurajează dezvoltarea gândirii critice a elevului, capacitatea de rezolvare a problemelor și performanțele lui în utilizarea noilor tehnologii;
- are capacitatea de a alege și utiliza cele mai bune metode ce vizează motivația și comportamentul pentru a crea un mediu educațional care încurajează interacțiunea socială pozitivă, motivația intrinsecă și angajarea elevului în actul învățării, sprijinind astfel succesul școlar al acestuia;
- are capacitatea de a dezvolta activități didactice în cadrul Curriculumului la Decizia Scolii, activități curriculare și extracurriculare inter, pluri și transdisciplinare;
- dezvoltă cunoașterea și utilizarea unor variate strategii de comunicare eficientă pentru a sprijini curiozitatea, colaborarea și interacțiunea elevilor în activitatea de învățare;
- planifică activitatea de predare-învățare pe baza obiectivelor și competențelor curriculare, a cunoașterii proceselor predării-învățării, a conținutului disciplinei, a abilităților elevilor și a diferențelor dintre elevi; modelează activitatea la clasă conform obiectivelor evaluării;
- înțelege și folosește o diversitate de strategii de evaluare pentru a aprecia și modifica activitățile didactice, asigurând continua dezvoltare intelectuală și socială a elevului;
- evaluează efectele opțiunilor și acțiunilor sale asupra elevilor, părinților, altor colegi (profesori) și modifică aceste acțiuni atunci când este necesar;
- caută în mod activ oportunități pentru perfecționarea sa profesională continuă;
- contribuie la stabilirea unor relații pozitive cu colegii, familiile elevilor și altor organizații existente în comunitatea în care trăiește, în așa fel încât să stimuleze angajarea acestora în sprijinirea activităților școlii;
- înțelege necesitatea de a asista elevii în orientarea lor către carieră și de a integra educația pentru carieră în activitatea didactică;
- înțelege aspectele de ordin legislativ ale activității sale, respectiv, drepturile legale ale elevului și părinților, precum și propriile sale drepturi și responsabilități;
- înțelege criteriile de evaluare a activității sale și are capacitatea de a le integra în conceperea și realizarea activității didactice.

B. I. TEME DE DIDACTICĂ GENERALĂ ȘI METODICA PREDARII PSIHOLOGIEI

I. Proiectarea, organizarea și desfășurarea activității didactice la disciplina Psihologie

1. Componentele curriculumului școlar: curriculum național, planuri cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module, standarde curriculare, programe școlare, manuale școlare, auxiliare curriculare;
2. Proiectarea curriculumului în dezvoltare locală sau la decizia școlii de tipul: aprofundare/extindere/opțional ca disciplină nouă;
3. Obiectivele predării-învățării-evaluării la disciplinele socio-umane. Obiective cadru, obiective de referință, competențe generale, competențe specifice. Elaborarea obiectivelor operaționale;
4. Proiectarea activității didactice: planificare calendaristică, proiectarea unității de învățare, proiecte de lecție (pentru diferite tipuri de lecții), proiectarea de activități de învățare intra-, inter- și transdisciplinare.

II. Strategii didactice utilizate în procesul de predare-învățare-evaluare la disciplina Psihologie. Strategii și modalități de integrare în lecție a activităților cu caracter practic-aplicativ

1. Metode didactice specifice: clasificare, prezentare, caracterizare, utilizarea metodelor centrate pe elev / tehnicilor de învățare prin cooperare;
2. Forme de organizare a activității didactice: clasificare, caracterizare;
3. Mijloacele de învățământ și integrarea lor în procesul de predare-învățare-evaluare;
  - 3.1. Funcțiile didactice ale mijloacelor de învățământ;
  - 3.2. Tipuri de mijloace de învățământ și caracteristicile lor;
4. Mediul de instruire: mediul relațional și mediul comunicațional. Utilizarea tehnologiei informației și comunicării în construirea unor medii active de instruire.
5. Evaluarea procesului instructiv-educativ, progresului și a rezultatelor școlare în concordanță cu obiectivele curriculare și criteriile de performanță din standardele de evaluare;
  - 5.1 Evaluarea, componentă fundamentală a procesului de învățământ: obiective, funcții, tipuri de evaluări, caracterizare;
  - 5.2 Metode de evaluare: tradiționale și complementare (tipuri și caracterizare);
  - 5.3 Calitățile instrumentelor de evaluare: validitate, fidelitate, obiectivitate și aplicabilitate;
  - 5.4 Tipologia itemilor: definiție, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalități de corectare și notare.

BIBLIOGRAFIE:

1. *** Ghid de evaluare pentru științe socio-umane, SNEE, Ed. Prognosis, București, 2000.
2. *** Ghid metodologic de aplicare a programelor școlare pentru aria curriculară "Om și societate", - lucrare apărută sub coordonarea CNC, Ed. SC Aramis Print, București, 2002
3. Cerghit I., Neacșu I., Pânișoară I. O., Potolea D., "Prelegeri pedagogice", Ed. Polirom, Iași, 2001.
4. Crețu C., "Curriculum individualizat și personalizat", Ed. Polirom, Iași, 1998.
5. Crețu C., "Psihopedagogia succesului", Ed. Polirom, Iași, 1997.
6. Cristea Sorin, "Dicționar de termeni pedagogici", E.D.P., București, 1998.
7. Cucoș C., "Pedagogie generală", Ed. Polirom, Iași, 2000.
8. Ionescu M., Radu I., "Didactica moderna", Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1995.
9. Neacșu I., "Metode și tehnici de învățare eficientă", Ed. Militară, București, 1990.

10. Nicola I., "Tratat de pedagogie școlară", Ed. Aramis, București, 2000.
11. Sălăvăstru D., "Didactica psihologică. Perspective teoretice și metodice", Editura Polirom, Iași, 1999
12. Stoica A. (coord), "Evaluarea curentă și examenele", Ghid pentru profesori, Ed. Prognosis, București, 2001.
13. Stoica A., "Evaluarea progresului școlar. De la teorie la practică", Ed. Humanitas Educational, București, 2003.
14. Vlăsceanu L. și Cerghit I. (coord.), "Curs de pedagogie", T.U.B., București, 1988.

NOTĂ: Bibliografia pentru metodică de specialitate include și **planurile - cadru și programele școlare pentru disciplina Psihologie și manualele alternative aprobate, valabile în anul școlar în care se susține concursul.**

B. II. TEMATICA LA DISCIPLINA DE SPECIALITATE PSIHLOGIE

I. EVOLUȚIA PSIHLOGIEI CA ȘTIINȚĂ

- Apariția și evoluția psihologiei ca știință; orientări și școli psihologice
- Psihologia contemporană și locul ei în sistemul științelor

II. OBIECTUL PSIHLOGIEI

- Noțiunea de psihic
- Natura psihicului
- Caracteristicile fenomenelor psihice

III. IPOSTAZELE PSIHICULUI

- Conștient
- Subconștient
- Inconștient
- Relațiile dintre ipostazele psihicului

IV. MECANISMELE PSIHICE COGNITIVE

- **Mecanismele cognitive senzoriale**
  - Senzații
  - Percepții
  - Reprezentări
- **Mecanismele cognitive logic-raționale**
  - Gândirea
  - Memoria
  - Imaginația

V. MECANISMELE STIMULATOR-ENERGIZANTE

- Motivația
- Afectivitatea

VI. MECANISMELE REGLĂRII PSIHICE

- Limbajul
- Atenția
- Voința

VII. PERSONALITATEA- STRUCTURĂ INTEGRATOARE A MECANISMELOR PSIHICE

- Delimitări conceptuale: Individ; Persoană; Personalitate
- Dimensiunile personalității:
  - Dinamico-energetice
  - Instrumental-operaționale
  - Reglativ-productive
  - Transformativ-creative
  - Relațional-valorice
- Structura personalității
- Personalitatea și relațiile interpersonale

VIII. CONDUITA PSIHOSOCIALĂ

- Imaginea de sine și percepția socială a imaginii de sine
- Relațiile interpersonale și rolul lor în formarea și dezvoltarea personalității
- Comportamente pro și antisociale
- Atitudinile sociale și evoluția lor

BIBLIOGRAFIE LA DISCIPLINA DE SPECIALITATE

1. Allport, G. W. – “Structura și dezvoltarea personalității”, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1981
2. Cosmovici, A. – “Psihologie generală”, Iași, Editura Polirom, 1996
3. Cosmovici, A., Iacob L. (coord) – “Psihologie școlară”, Iași, Editura Polirom, 1998
4. Doise, W. și Mugny, G. – “Psihologie socială și dezvoltare cognitivă”, Iași, Editura Polirom, 1998
5. Doron, R. și Parot, F. – “Dicționar de psihologie”, București, Editura Humanitas, 1999
6. Freud, S. – “Introducere în psihanaliză. Prelegeri de psihanaliză. Psihopatologia vieții cotidiene”, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1992
7. Goleman, D. – “Inteligența emoțională”, București, Ed. Curtea Veche, 2001
8. Golu, P. – “Învățare și dezvoltare”, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1985
9. Hilgard, E. R. și Bower, G. H. – “Teorii ale învățării”, București, E.D.P., 1974
10. Jung, C. – “Tipuri psihologice”, București, Ed. Humanitas, 1997
11. Miclea, M. – “Psihologie cognitivă”, Iași, Editura Polirom, 1999
12. Milcu, M. – “Psihologia relațiilor interpersonale. Competiție și conflict”, Iași, Editura Polirom, 2005
13. Mitrofan, N. – “Aptitudinea pedagogică”, Editura Academiei, București, 1988
14. Moscovici, S. (coord) – “Psihologia socială a relațiilor cu celălalt”, Iași, Editura Polirom, 1998.
15. Neculau, A. – “Manual de psihologie socială”, Iași, Editura Polirom, 2005
16. Piaget, J. “Psihologia inteligenței”, București, Ed. Științifică, 1998
17. Radu, I., Druțu, I., Mare, V., Miclea, M., Podar, T., Preda, V. – “Introducere în psihologia contemporană”, Cluj-Napoca, Editura Sincron, 1991
18. Sillamy, N. – “Dicționar de psihologie, Larousse”, București, Editura Univers Enciclopedic, 1996
19. Șchiopu, U. și Verza, E. – “Psihologia vârstelor. Ciclurile vieții”, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1981 și edițiile ulterioare
20. Zlate, M. – “Fundamentele psihologiei”, București, Editura Pro-Humanitas, 2000
21. Zlate, M. – “Introducere în Psihologie”, Ediția a III-a, Iași, Editura Polirom, 2000

PROGRAMA**pentru discipline socioumane: Filosofie și logică și argumentare****A. NOTĂ DE PREZENTARE**

Prezenta programă se adresează cadrelor didactice care se prezintă la concursul național de ocupare a posturilor didactice vacante din învățământul preuniversitar, la disciplinele Filosofie și Logică și argumentare, și care au absolvit facultăți de profil. Conținutul și structura programei sunt elaborate în așa fel încât să răspundă schimbărilor impuse de noua abordare curriculară a proiectării și realizării activităților didactice.

Astfel, plecând de la o concepție care operaționalizează definirea și evaluarea competențelor specifice cadrului didactic, programa vizează:

- cunoașterea de către profesor a conținuturilor fundamentale și a principalelor tendințe în evoluția disciplinelor Filosofie și Logică și argumentare, a didacticii generale și a metodicii celor două discipline;
- probarea capacităților necesare pentru proiectarea, realizarea și evaluarea activităților didactice;
- demonstrarea abilităților de comunicare, empatice și de cooperare necesare realizării actului educațional;

În consecință, pe lângă conținuturile științifice, cele de didactică generală și cele ale metodicii disciplinelor, programa definește un număr de competențe specifice profesorului de științe socio-umane, competențe pe care profesorul trebuie să și le dezvolte și probeze pe parcursul desfășurării activității didactice.

Într-o formulare sintetică, aceste competențe sunt:

- cunoașterea conținuturilor științifice ale disciplinelor, cunoștințe de didactică generală și metodica disciplinelor;
- cunoașterea și utilizarea competentă a principalelor documente școlare reglatoare: planuri-cadru, programe școlare, programe pentru examene naționale;
- capacitatea de a construi demersuri didactice interactive prin adecvarea strategiilor didactice la conținuturi;
- capacitatea de proiectare și realizare a dezvoltărilor curriculare intra- și interdisciplinare;
- capacitatea de proiectare și realizare a evaluării cunoștințelor și competențelor dobândite de elevi;
- capacitatea de a adecva demersurile didactice la particularitățile de vârstă ale colectivului de elevi;
- capacitatea de a construi un climat educativ stimulat și eficient;

Fiind date particularitățile disciplinelor socio-umane și influența modelatoare puternică pe care ele o exercită asupra formării și maturizării personalității elevului, precum și asupra întregului climat educațional al școlii, profesorul de științe socio-umane trebuie să demonstreze că:

- înțelege conceptele centrale și metodele de investigație specifice disciplinelor pe care le predă;
- are capacitatea de a crea experiențe de învățare semnificative pentru elev;
- înțelege cum învață și cum se dezvoltă elevul și poate să ofere oportunități de învățare care sprijină dezvoltarea intelectuală și socială a acestuia;
- înțelege că elevii sunt diferiți din punctul de vedere al felului în care învață și poate să ofere oportunități instructiv-educative adaptate la diferențele individuale de învățare;
- înțelege procesele de integrare curriculară și folosește o varietate de strategii didactice care încurajează dezvoltarea gândirii critice a elevului,

capacitatea de rezolvare a problemelor și performanțele lui în utilizarea noilor tehnologii;

- are capacitatea de a alege și utiliza cele mai bune metode ce vizează motivația și comportamentul pentru a crea un mediu educațional care încurajează interacțiunea socială pozitivă, motivația intrinsecă și angajarea elevului în actul învățării, sprijinind astfel succesul școlar al acestuia;
- are capacitatea de a dezvolta activități didactice în cadrul Curriculumului la Decizia Scolii, activități curriculare și extracurriculare inter, pluri și transdisciplinare;
- dezvoltă cunoașterea și utilizarea unor variate strategii de comunicare eficientă pentru a sprijini curiozitatea, colaborarea și interacțiunea elevilor în activitatea de învățare;
- planifică activitatea de predare-învățare pe baza obiectivelor și competențelor curriculare, a cunoașterii proceselor predării-învățării, a conținutului disciplinei, a abilităților elevilor și a diferențelor dintre elevi; modelează activitatea la clasă conform obiectivelor evaluării;
- înțelege și folosește o diversitate de strategii de evaluare pentru a aprecia și modifica activitățile didactice, asigurând continua dezvoltare intelectuală și socială a elevului;
- evaluează efectele opțiunilor și acțiunilor sale asupra elevilor, părinților, altor colegi (profesori) și modifică aceste acțiuni atunci când este necesar;
- caută în mod activ oportunități pentru perfecționarea sa profesională continuă;
- contribuie la stabilirea unor relații pozitive cu colegii, familiile elevilor și altor organizații existente în comunitatea în care trăiește, în așa fel încât să stimuleze angajarea acestora în sprijinirea activităților școlii;
- înțelege necesitatea de a asista elevii în orientarea lor către carieră și de a integra educația pentru carieră în activitatea didactică;
- înțelege aspectele de ordin legislativ ale activității sale, respectiv, drepturile legale ale elevului și părinților, precum și propriile sale drepturi și responsabilități;
- înțelege criteriile de evaluare a activității sale și are capacitatea de a le integra în conceperea și realizarea activității didactice.

B. I. TEME DE DIDACTICĂ GENERALĂ ȘI METODICA PREDĂRII FILOSOFIEI ȘI LOGICII ȘI ARGUMENTĂRII

- I. **Proiectarea, organizarea și desfășurarea activității didactice la disciplinele Filosofie și Logică și argumentare**
  1. Componentele curriculumului școlar: curriculum național, planuri cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module, standarde curriculare, programe școlare, manuale școlare, auxiliare curriculare;
  2. Proiectarea curriculumului în dezvoltare locală sau la decizia școlii de tipul: aprofundare/extindere/opțional ca disciplină nouă;
  3. Obiectivele predării-învățării-evaluării la disciplinele socio-umane. Obiective cadru, obiective de referință, competențe generale, competențe specifice. Elaborarea obiectivelor operaționale;
  4. Proiectarea activității didactice: planificare calendaristică, proiectarea unității de învățare, proiecte de lecție (pentru diferite tipuri de lecții), proiectarea de activități de învățare intra-, inter- și transdisciplinare.
- II. **Strategii didactice utilizate în procesul de predare-învățare-evaluare la disciplinele Filosofie și Logică și argumentare. Strategii și modalități de integrare în lecție a activităților cu caracter practic-aplicativ**
  1. Metode didactice specifice: clasificare, prezentare, caracterizare, utilizarea metodelor centrate pe elev / tehnicilor de învățare prin cooperare;
  2. Forme de organizare a activității didactice: clasificare, caracterizare;
  3. Mijloacele de învățământ și integrarea lor în procesul de predare-învățare-evaluare;
    - 3.1. Funcțiile didactice ale mijloacelor de învățământ;
    - 3.2. Tipuri de mijloace de învățământ și caracteristicile lor;
  4. Mediul de instruire: mediul relațional și mediul comunicațional. Utilizarea tehnologiei informației și comunicării în construirea unor medii active de instruire.
  5. Evaluarea procesului instructiv-educativ, progresului și a rezultatelor școlare în concordanță cu obiectivele curriculare și criteriile de performanță din standardele de evaluare;
    - 5.1 Evaluarea, componentă fundamentală a procesului de învățământ: obiective, funcții, tipuri de evaluări, caracterizare;
    - 5.2 Metode de evaluare: tradiționale și complementare (tipuri și caracterizare);
    - 5.3 Calitățile instrumentelor de evaluare: validitate, fidelitate, obiectivitate și aplicabilitate;
    - 5.4 Tipologia itemilor: definiție, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalități de corectare și notare.

BIBLIOGRAFIE:

1. *** Ghid de evaluare pentru științe socio-umane, SNEE, Ed. Prognosis, București, 2000.
2. *** Ghid metodologic de aplicare a programelor școlare pentru aria curriculară "Om și societate", lucrare apărută sub coordonarea CNC, Ed. SC Aramis Print, București, 2002.
3. Cazacu A., "Didactica filosofiei", Ed. Fundației României de Mâine, București, 2003

4. Cerghit I., Neacșu I., Pânișoară I. O., Potolea D., "Prelegeri pedagogice", Ed. Polirom, Iași, 2001.
5. Crețu C., "Curriculum individualizat și personalizat", Ed. Polirom, Iași, 1998.
6. Crețu C., "Psihopedagogia succesului", Ed. Polirom, Iași, 1997.
7. Cristea Sorin, "Dicționar de termeni pedagogici", E.D.P., București, 1998.
8. Cucuș C., "Pedagogie generală", Ed. Polirom, Iași, 2000.
9. Ionescu M., Radu I., "Didactica moderna", Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1995.
10. Neacșu I., "Metode și tehnici de învățare eficientă", Ed. Militară, București, 1990.
11. Nicola I., "Tratat de pedagogie școlară", Ed. Aramis, București, 2000.
12. Stoica A. (coord), "Evaluarea curentă și examenele", Ghid pentru profesori, Ed. Prognosis, București, 2001.
13. Stoica A., "Evaluarea progresului școlar. De la teorie la practică", Ed. Humanitas Educational, București, 2003.
14. Vlăsceanu L. și Cerghit I. (coord.), "Curs de pedagogie", T.U.B., București, 1988.

NOTĂ: Bibliografia pentru metodică de specialitate include și **planurile – cadru și programele școlare pentru disciplinele Filosofie și Logică și argumentare și manualele alternative aprobate, valabile în anul școlar în care se susține concursul.**

B. II. TEMATICA LA DISCIPLINELE DE SPECIALITATE FILOSOFIE ȘI LOGICĂ ȘI ARGUMENTARE

I METAFILOSOFIE

1. Conceptul de filosofie, specificul demersului filosofic și domeniile reflecției filosofice.
2. Stiluri și tipuri de filosofare, argumente și metode filosofice.
3. Filosofie și știință, filosofie și artă, filosofie și religie.

II ONTOLOGIE

A. Ce este ontologia?

1. Discursul ontologic și modalitățile lui de justificare în filosofia și știința contemporană.
2. Existență și devenire.

B. Spațiul și timpul.

1. Evoluția istorică a reprezentărilor despre spațiu și timp.
2. Unitate și diversitate în înțelegerea spațiului și timpului.
3. Abordări filosofice actuale ale spațiului și timpului.

C. Ordinea.

1. Determinismul ca principiu al filosofiei și științei.
2. Ordine și dezordine în structurarea universului.

D. Dumnezeu.

1. Conceptul filosofic de Dumnezeu.
2. Experiența și posibilitatea cunoașterii lui Dumnezeu.
3. Laic și religios în morală.

III. ANTROPOLOGIE FILOSOFICĂ

1. Ce este omul? Condiția umană.
2. Concepții asupra naturii umane.
3. Tipuri istorice de umanism.
4. Problema sensului vieții.

IV. CUNOASTERE ȘI ADEVAR

1. Conceptul de cunoaștere; modalități fundamentale ale cunoașterii.
2. Analitic și sintetic, a priori și a posteriori, constructiv și reflexiv în cunoaștere.
3. Conceptul de adevăr; felurile adevărului.
4. Surse, criterii și teorii ale adevărului.
5. Eroare și progres în cunoaștere.
6. Limbaj și cunoaștere.

V. POLITICA.

1. Teorii politice moderne și contemporane. Drepturile omului.
2. Putere și legitimitate.

VI. LIBERTATEA.

1. Libertatea și autoritatea supranaturală; liberul arbitru.
2. Libertatea și constrângerile naturale.
3. Libertatea ca problemă antropologică.
4. Libertatea ca problemă social-politică.

VII. ETICA.

1. Teorii morale.
2. Probleme de etică aplicată.
3. Ce este dreptatea? Dreptate și nedreptate.
4. Tipuri de dreptate.
5. Egalitate și dreptate.
6. Fericirea ca problemă filosofică.

VIII. OBIECTUL LOGICII

1. Definirea logicii
2. Importanța studierii logicii pentru cunoaștere, comunicare și argumentare

IX ARGUMENTAREA

1. Ce este argumentarea?
2. Structura argumentării

X ANALIZA LOGICĂ A ARGUMENTELOR

1. Propoziții:
  - definire
  - tipuri de propoziții (după conținut și structură)
  - raporturi între propoziții
2. Termenii:
  - definire
  - caracterizare generală
  - raporturi între termeni

XI RAȚIONAMENTE. TIPURI DE ARGUMENTARE

-definire și caracterizare generală a principalelor tipuri de raționamente

1. Deductive:
  - argumente/raționamente cu propoziții compuse
  - inferențe imediate cu propoziții categorice
  - silogismul
  - demonstrația
2. Nedeductive:
  - analogia
  - inducția

XII DEFINIREA ȘI CLASIFICAREA

1. Caracterizare generală
2. Tipuri de definiții
3. Forme de clasificare
4. Corectitudine în definire și clasificare

XIII EVALUAREA ARGUMENTELOR

1. Validitatea argumentelor
2. Erori de argumentare

XIV ARGUMENTARE ȘI CONTRAARGUMENTARE

1. Critica argumentelor
2. Argumente și contraargumente în conversație, dezbateri, discurs public, eseu și în mass-media
3. Persuasiune și manipulare

BIBLIOGRAFIE PENTRU DISCIPLINELE DE SPECIALITATE

1. Aristotel, "Etica nicomahică", Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1988
2. Aristotel, "Politica", Ed. Antet, București, 1996
3. Thoma D'Aquino, "Opere", Ed. Științifică, București, 2000
4. Lucian Blaga, "Trilogia cunoașterii", Ed. Minerva, București, 1983
5. René Descartes, "Discurs asupra metodei", Ed. Academiei, București, 1990
6. Anton Dumitriu, "Istoria logicii", ediția a III-a, Ed. Tehnică, București
7. Mircea Eliade, "Sacru și profanul", Ed. Humanitas, București, 1991
8. Gheorghe Enescu, "Tratat de logică", Ed. Lider, București, 1997
9. Friederich von Hayek, "Drumul spre servitute", Ed. Humanitas, București, 1993
10. Martin Heidegger, "Repere pe drumul gândirii", Ed. Politică, București, 1988
11. Immanuel Kant, "Prolegomene", Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1987
12. John Locke, "Eseu asupra intelectului omenesc", Ed. Științifică, București, 1961
13. Andrei Marga, "Introducere în metodologia și argumentarea filosofică", Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1992
14. John Stuart Mill, "Despre libertate", Ed. Humanitas, București, 2001
15. Adrian Miroiu, coord., "Etica aplicată", Ed. Alternative, București, 1995
16. Jacques Monod, "Hazard și necesitate", Ed. Humanitas, București, 1991
17. Friederich Nietzsche, "Dincolo de bine și de rău", Ed. Humanitas, București, 1992
18. Platon, "Republica", in Opere, vol. V, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1986
19. Karl Popper, "Societatea deschisă și dușmanii ei", Ed. Humanitas, București, 1990
20. Jean Jaques Rousseau, "Discurs asupra inegalității dintre oameni", Ed. Antet, București, 2001
21. Bertrand Russell, "Problemele filosofiei", Ed. All, București, 1995
22. Jean Paul Sartre, "Existențialismul este un umanism", Ed. George Coșbuc, 1994
23. Drăgan Stoianovici, Teodor Dima, Andrei Marga, "Logică generală", E.D.P., București, 1991
24. Ludwig Wittgenstein, "Caietul albastru", Ed. Humanitas, București, 1993
25. Mircea Flonta, "Kant în lumea lui și în cea de azi. Zece studii kantiene", Ed. Polirom, Iași, 2005
26. *** Declarația Universală a Drepturilor Omului

PROGRAMA**pentru discipline socioumane: Economie și Educație antreprenorială****A. NOTA DE PREZENTARE**

Prezenta programă se adresează cadrelor didactice care se prezintă la concursul național de ocupare a posturilor didactice vacante din învățământul preuniversitar, la disciplinele Economie și Educație antreprenorială și care au absolvit facultăți de profil.

Conținutul și structura programei sunt elaborate în așa fel încât să răspundă schimbărilor impuse de noua abordare curriculară a proiectării și realizării activităților didactice.

Astfel, plecând de la o concepție care operaționalizează definirea și evaluarea competențelor specifice cadrului didactic, programa vizează:

- cunoașterea de către profesor a conținuturilor fundamentale și a principalelor tendințe în evoluția disciplinelor Economie și Educație antreprenorială, a didacticii generale și a metodicii celor două discipline;
- probarea capacităților necesare pentru proiectarea, realizarea și evaluarea activităților didactice;
- demonstrarea abilităților de comunicare, empatică și de cooperare necesare realizării actului educațional.

În consecință, pe lângă conținuturile științifice, cele de didactică generală și cele ale metodicii disciplinelor, programa definește un număr de competențe specifice profesorului de științe socio-umane, competențe pe care profesorul trebuie să și le dezvolte și să le probeze pe parcursul desfășurării activității didactice.

Într-o formulare sintetică, aceste competențe sunt:

- cunoașterea conținuturilor științifice ale disciplinelor, cunoștințe de didactică generală și metodică disciplinelor;
- cunoașterea și utilizarea competentă a principalelor documente școlare reglatoare: planuri-cadru, programe școlare, programe pentru examene naționale;
- capacitatea de a construi demersuri didactice interactive prin adecvarea strategiilor didactice la conținuturi;
- capacitatea de proiectare și realizare a dezvoltărilor curriculare intra- și interdisciplinare;
- capacitatea de proiectare și realizare a evaluării cunoștințelor și competențelor dobândite de elevi;
- capacitatea de a adecva demersurile didactice la particularitățile de vârstă ale colectivului de elevi;
- capacitatea de a construi un climat educativ stimulat și eficient.

Fiind date particularitățile disciplinelor socio-umane și influența modelatoare puternică pe care ele o exercită asupra formării și maturizării personalității elevului, precum și asupra întregului climat educațional al școlii, profesorul de științe socio-umane trebuie să demonstreze că:

- înțelege conceptele centrale și metodele de investigație specifice disciplinelor pe care le predă;
- are capacitatea de a crea experiențe de învățare semnificative pentru elev;
- înțelege cum învață și cum se dezvoltă elevul și poate să ofere oportunități de învățare care sprijină dezvoltarea intelectuală și socială a acestuia;
- înțelege că elevii sunt diferiți din punctul de vedere al felului în care învață și poate să ofere oportunități instructiv - educative adaptate la diferențele individuale de învățare;

10/10/2005

- înțelege procesele de integrare curriculară și folosește o varietate de strategii didactice care încurajează dezvoltarea gândirii critice a elevului, capacitatea de rezolvare a problemelor și performanțele lui în utilizarea noilor tehnologii;
- are capacitatea de a alege și utiliza cele mai bune metode ce vizează motivația și comportamentul pentru a crea un mediu educațional care încurajează interacțiunea socială pozitivă, motivația intrinsecă și angajarea elevului în actul învățării, sprijinind astfel succesul școlar al acestuia;
- are capacitatea de a dezvolta activități didactice în cadrul Curriculumului la Decizia Scolii, activități curriculare și extracurriculare inter- pluri- și transdisciplinare;
- dezvoltă cunoașterea și utilizarea unor variate strategii de comunicare eficientă pentru a sprijini curiozitatea, colaborarea și interacțiunea elevilor în activitatea de învățare;
- planifică activitatea de predare-învățare pe baza obiectivelor și competențelor curriculare, a cunoașterii proceselor predării-învățării, a conținutului disciplinei, a abilităților elevilor și a diferențelor dintre elevi; modelează activitatea la clasă conform obiectivelor evaluării;
- înțelege și folosește o diversitate de strategii de evaluare pentru a aprecia și modifica activitățile didactice, asigurând continua dezvoltare intelectuală și socială a elevului;
- evaluează efectele opțiunilor și acțiunilor sale asupra elevilor, părinților, altor colegi (profesori) și modifică aceste acțiuni atunci când este necesar;
- caută în mod activ oportunități pentru perfecționarea sa profesională continuă;
- contribuie la stabilirea unor relații pozitive cu colegii, familiile elevilor și altor organizații existente în comunitatea în care trăiește, în așa fel încât să stimuleze angajarea acestora în sprijinirea activităților școlii;
- înțelege necesitatea de a asista elevii în orientarea lor către carieră și de a integra educația pentru carieră în activitatea didactică;
- înțelege aspectele de ordin legislativ ale activității sale, respectiv, drepturile legale ale elevului și părinților, precum și propriile sale drepturi și responsabilități;
- înțelege criteriile de evaluare a activității sale și are capacitatea de a le integra în conceperea și realizarea activității didactice.

B. I. TEME DE DIDACTICĂ GENERALĂ ȘI METODICA PREDARII ECONOMIEI ȘI EDUCAȚIEI ANTREPRENORIALE

- I. **Proiectarea, organizarea și desfășurarea activității didactice la disciplinele Economie și Educație antreprenorială**
  1. Componentele curriculumului școlar: curriculum național, planuri cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module, standarde curriculare, programe școlare, manuale școlare, auxiliare curriculare;
  2. Proiectarea curriculumului în dezvoltare locală sau la decizia școlii de tipul: aprofundare/extindere/opțional ca disciplină nouă;
  3. Obiectivele predării-învățării-evaluării la disciplinele socio-umane. Obiective cadru, obiective de referință, competențe generale, competențe specifice. Elaborarea obiectivelor operaționale;
  4. Proiectarea activității didactice: planificare calendaristică, proiectarea unității de învățare, proiecte de lecție (pentru diferite tipuri de lecții), proiectarea de activități de învățare intra-, inter- și transdisciplinare.

- II. **Strategii didactice utilizate în procesul de predare-învățare-evaluare la disciplinele Economie și Educație antreprenorială. Strategii și modalități de integrare în lecție a activităților cu caracter practic-aplicativ**
  1. Metode didactice specifice: clasificare, prezentare, caracterizare, utilizarea metodelor centrate pe elev / tehnicilor de învățare prin cooperare;
  2. Forme de organizare a activității didactice: clasificare, caracterizare;
  3. Mijloacele de învățământ și integrarea lor în procesul de predare-învățare-evaluare;
    - 3.1. Funcțiile didactice ale mijloacelor de învățământ;
    - 3.2. Tipuri de mijloace de învățământ și caracteristicile lor;
  4. Mediul de instruire mediul relațional și mediul comunicațional. Utilizarea tehnologiei informației și comunicării în construirea unor medii active de instruire.
  5. Evaluarea procesului instructiv-educativ, progresului și a rezultatelor școlare în concordanță cu obiectivele curriculare și criteriile de performanță din standardele de evaluare;
    - 5.1 Evaluarea, componentă fundamentală a procesului de învățământ: obiective, funcții, tipuri de evaluări, caracterizare;
    - 5.2 Metode de evaluare: tradiționale și complementare (tipuri și caracterizare);
    - 5.3 Calitățile instrumentelor de evaluare: validitate, fidelitate, obiectivitate și aplicabilitate;
    - 5.4 Tipologia itemilor: definiție, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalități de corectare și notare.

BIBLIOGRAFIE:

1. *** Ghid de evaluare pentru științe socio-umane, SNEE, Ed. Prognosis, București, 2000.
2. *** Ghid metodologic de aplicare a programelor școlare pentru aria curriculară "Om și societate", lucrare apărută sub coordonarea CNC, Ed. SC Aramis Print. București, 2002.

3. Cerghit I., Neacșu I., Pânișoară I. O., Potolea D., "Prelegeri pedagogice", Ed. Polirom, Iași, 2001.
4. Crețu C., "Curriculum individualizat și personalizat", Ed. Polirom, Iași, 1998.
5. Crețu C., "Psihopedagogia succesului", Ed. Polirom, Iași, 1997.
6. Cristea Sorin, "Dicționar de termeni pedagogici", E.D.P., București, 1998.
7. Cucoș C., "Pedagogie generală", Ed. Polirom, Iași, 2000.
8. Druță M. E., "Didactica disciplinelor economice. Considerații teoretice și aplicații", Ed. ASE, București, 2002.
9. Ionescu M., Radu I., "Didactica moderna", Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1995.
10. Neacșu I., "Metode și tehnici de învățare eficientă", Ed. Militară, București, 1990.
11. Nicola I., "Tratat de pedagogie școlară", Ed. Aramis, București, 2000.
12. Stoica A. (coord), "Evaluarea curentă și examenele", Ghid pentru profesori, Ed. Prognosis, București, 2001.
13. Stoica A., "Evaluarea progresului școlar. De la teorie la practică", Ed. Humanitas Educational, București, 2003.
14. Vlăsceanu L. și Cerghit I. (coord.), "Curs de pedagogie", T.U.B., București, 1988.

NOTĂ: Bibliografia pentru metodică de specialitate include și **planurile – cadru și programele școlare pentru disciplinele Economie și Educație antreprenorială și manualele alternative aprobate, valabile în anul școlar în care se susține concursul.**

B. II. TEMATICA LA DISCIPLINELE DE SPECIALITATE ECONOMIE ȘI EDUCAȚIE ANTREPRENORIALĂ

1. SISTEME ECONOMICE

1. Economia naturală – de schimb
2. Economia de piață

2. UNIVERSUL ECONOMIEI

1. Tipuri de agenți/unități economice
2. Circuitul economic

3. CONSUMATORUL

1. Nevoi, resurse, raționalitate economică
2. Utilitatea economică
3. Costul de oportunitate și alegerea consumatorului rațional
4. Dinamica echilibrului consumatorului

4. CEREREA

1. Formarea cererii pe piață
2. Legea cererii
3. Elasticitatea cererii și factorii care influențează dinamica cererii

5. PRODUCĂTORUL

1. Factorii de producție. Funcția de producție
2. Combinarea factorilor de producție și costul producției

3. Productivitatea, rentabilitatea și eficiența economică
4. Comportamentul producătorului
5. Profitul

6. OFERTA

1. Formarea ofertei pe piață
2. Legea ofertei
3. Elasticitatea ofertei și factorii care influențează dinamica ofertei

7. PIAȚA

1. Caracteristicile generale ale pieței
2. Raportul cerere – ofertă - preț; prețul de echilibru
3. Piața bunurilor și serviciilor
4. Piața forței de muncă. Salariul
5. Piața monetară (banca). Dobânda
6. Piața financiară (a capitalului)
7. Piața valutară

8. CONCURENȚA

1. Rolul concurenței în funcționarea economiei de piață; conținutul și funcțiile concurenței
2. Concurența perfectă
3. Concurența imperfectă și formele ei
4. Strategii concurențiale

9. VENIT, CONSUM, INVESTIȚII

1. Venitul și consumul
2. Economile și investițiile; eficiența economică a investițiilor
3. Măsurarea rezultatelor macroeconomice; indicatorii macroeconomici sintetici

10. ECHILIBRUL ȘI DEZECHILIBRUL ECONOMIC

1. Modele ale echilibrului economic
2. Dezechilibre economice: șomajul și inflația

11. CREȘTEREA ȘI DEZVOLTAREA ECONOMICĂ

1. Teorii ale creșterii economice; creștere și dezvoltare economică
2. Factorii și tipurile de creștere economică
3. Fluctuații și cicluri economice
4. Creșterea economică: beneficii și costuri
5. Dezvoltare și subdezvoltare economică

12. POLITICI ECONOMICE

1. Statul în economia de piață
2. Politici economice: tipuri, conținut, scop, instrumente de realizare
3. Planificare și programare economică

13. ECONOMIA MONDIALĂ

1. Piața mondială și formele ei
2. Integrarea economică
3. Globalizarea
4. Probleme ale economiei mondiale

14. ÎNȚIEREA ȘI DERULAREA ACȚIUNII ANTREPRENORIALE

1. Condiții legislative în acțiunile antreprenoriale
2. Planul de afaceri: structură și fundamentare
3. Realizarea, dezvoltarea și diversificarea afacerii

15. COMPORTAMENTUL ÎN AFACERI

1. Tipuri de comportament în afaceri
2. Caracteristici și aptitudini ale întreprinzătorului
3. Răspunderea în afaceri

16. REUȘITA ÎN AFACERI

1. Modele de reușită în afaceri
2. General și particular în realizarea unei afaceri reușite

BIBLIOGRAFIE PENTRU DISCIPLINELE DE SPECIALITATE

1. Anvers Denis, "Economia mondială", Ed. Humanitas, București, 1991
2. Becker Gary S., "Comportamentul uman, o abordare economica", Editura All, București, 1994
3. Ciobanu Ioan, Ciulu Ruxandra, "Strategiile competitive ale firmei", Ed. Polirom, Iași, 2005
4. Didier Michel, "Economia: Regulile jocului", Ed. Humanitas, București, 1998
5. Dobrotă Niță (coord), "Dicționar de economie", Ed. Economică, București, 2002
6. Dobrotă Niță (coord), "Economie" – Manual ASE , Editura Economica, București, 2001
7. Druță Florin, "Motivația economică", Ed. Economică, București, 1999
8. Durand M., "Bursa", Editura Humanitas, București, 1992
9. Friedman Milton, "Capitalism și libertate", Editura Enciclopedică, București, 1995
10. Frois Gilbert Abraham, "Economia Politică", Editura Humanitas, București, 1994
11. Galbraith John Kenneth, "Societatea perfectă", Ed. Eurosong & Book, București, 1997
12. Heyne Paul, "Modul economic de gândire", Editura Didactică și Pedagogică, București, 1991
13. Huidumac Cătălin, Rogojanu Angela, "Introducere în studiul economiei de piață", Ed. All, București, 1998
14. Ignat I., "Uniunea Economică și Monetară Europeană", Editura Symposion, Iași, 1994
15. Keynes J. M., "Teoria generală a folosirii mâinii de lucru, a dobânzii și a banilor" Ed. Științifică, București, 1970
16. King Alexander, Schneider Bertrand, "Prima revoluție globală", Ed. Tehnică, București, 1993
17. Martin Hans-Peter, Schumann Harald, "Capcana globalizării", Ed. Economică, București, 1999
18. Rugină A. N., "Principia Oeconomica. Fundamente noi și vechi ale analizei economice", Ed. Academiei Române, București, 1993
19. Rujan O., "Teorii și modele privind relațiile economice internaționale", Ed. All, București, 1994
20. Sută-Selejan Sultana, "Doctrine și curente în gândirea economică modernă și contemporană", Ed. All, București, 1994
21. *** "Economia politică" (Economics), Editura Economică, București, 1994

PROGRAMA**pentru discipline socioumane: Cultură civică****A. NOTĂ DE PREZENTARE**

Prezenta programă se adresează cadrelor didactice care se prezintă la concursul național de ocupare a posturilor didactice vacante din învățământul preuniversitar, la disciplina Cultură civică, și care au absolvit facultăți de profil.

Conținutul și structura programei sunt elaborate în așa fel încât să răspundă schimbărilor impuse de noua abordare curriculară a proiectării și realizării activităților didactice.

Astfel, plecând de la o concepție care operaționalizează definirea și evaluarea competențelor specifice cadrului didactic, programa vizează:

- cunoașterea de către profesor a conținuturilor fundamentale și a principalelor tendințe în evoluția disciplinei Cultură civică, a didacticii generale și a metodicii disciplinei;
- probarea capacităților necesare pentru proiectarea, realizarea și evaluarea activităților didactice;
- demonstrarea abilităților de comunicare, empatică și de cooperare necesare realizării actului educațional;

În consecință, pe lângă conținuturile științifice, cele de didactică generală și cele ale metodicii disciplinei, programa definește un număr de competențe specifice profesorului de științe socio-umane, competențe pe care profesorul trebuie să și le dezvolte și probeze pe parcursul desfășurării activității didactice.

Într-o formulare sintetică, aceste competențe sunt:

- cunoașterea conținuturilor științifice ale disciplinelor, cunoștințe de didactică generală și metodică disciplinelor;
- cunoașterea și utilizarea competentă a principalelor documente școlare reglatoare: planuri-cadru, programe școlare, programe pentru examene naționale;
- capacitatea de a construi demersuri didactice interactive prin adecvarea strategiilor didactice la conținuturi;
- capacitatea de proiectare și realizare a dezvoltărilor curriculare intra- și interdisciplinare;
- capacitatea de proiectare și realizare a evaluării cunoștințelor și competențelor dobândite de elevi;
- capacitatea de a adecva demersurile didactice la particularitățile de vârstă ale colectivului de elevi;
- capacitatea de a construi un climat educativ stimulat și eficient;

Fiind date particularitățile disciplinelor socio-umane și influența modelatoare puternică pe care ele o exercită asupra formării și maturizării personalității elevului, precum și asupra întregului climat educațional al școlii, profesorul de științe socio-umane trebuie să demonstreze că:

- înțelege conceptele centrale și metodele de investigație specifice disciplinelor pe care le predă;
- are capacitatea de a crea experiențe de învățare semnificative pentru elev;
- înțelege cum învață și cum se dezvoltă elevul și poate să ofere oportunități de învățare care sprijină dezvoltarea intelectuală și socială a acestuia;
- înțelege că elevii sunt diferiți din punctul de vedere al felului în care învață și poate să ofere oportunități instructiv-educative adaptate la diferențele individuale de învățare;

- înțelege procesele de integrare curriculară și folosește o varietate de strategii didactice care încurajează dezvoltarea gândirii critice a elevului, capacitatea de rezolvare a problemelor și performanțele lui în utilizarea noilor tehnologii;
- are capacitatea de a alege și utiliza cele mai bune metode ce vizează motivația și comportamentul pentru a crea un mediu educațional care încurajează interacțiunea socială pozitivă, motivația intrinsecă și angajarea elevului în actul învățării, sprijinind astfel succesul școlar al acestuia;
- are capacitatea de a dezvolta activități didactice în cadrul Curriculumului la Decizia Scolii, activități curriculare și extracurriculare inter, pluri și transdisciplinare;
- dezvoltă cunoașterea și utilizarea unor variate strategii de comunicare eficientă pentru a sprijini curiozitatea, colaborarea și interacțiunea elevilor în activitatea de învățare;
- planifică activitatea de predare-învățare pe baza obiectivelor și competențelor curriculare, a cunoașterii proceselor predării-învățării, a conținutului disciplinei, a abilităților elevilor și a diferențelor dintre elevi; modelează activitatea la clasă conform obiectivelor evaluării;
- înțelege și folosește o diversitate de strategii de evaluare pentru a aprecia și modifica activitățile didactice, asigurând continua dezvoltare intelectuală și socială a elevului;
- evaluează efectele opțiunilor și acțiunilor sale asupra elevilor, părinților, altor colegi (profesori) și modifică aceste acțiuni atunci când este necesar;
- caută în mod activ oportunități pentru perfecționarea sa profesională continuă;
- contribuie la stabilirea unor relații pozitive cu colegii, familiile elevilor și altor organizații existente în comunitatea în care trăiește, în așa fel încât să stimuleze angajarea acestora în sprijinirea activităților școlii;
- înțelege necesitatea de a asista elevii în orientarea lor către carieră și de a integra educația pentru carieră în activitatea didactică;
- înțelege aspectele de ordin legislativ ale activității sale, respectiv, drepturile legale ale elevului și părinților, precum și propriile sale drepturi și responsabilități;
- înțelege criteriile de evaluare a activității sale și are capacitatea de a le integra în conceperea și realizarea activității didactice.

B. I. TEME DE DIDACTICĂ GENERALĂ ȘI METODICA PREDĂRII CULTURII CIVICE

- I. **Proiectarea, organizarea și desfășurarea activității didactice la disciplina Cultură civică**
  1. Componentele curriculumului școlar: curriculum național, planuri cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module, standarde curriculare, programe școlare, manuale școlare, auxiliare curriculare;
  2. Proiectarea curriculumului în dezvoltare locală sau la decizia școlii de tipul: aprofundare/extindere/opțional ca disciplină nouă;
  3. Obiectivele predării-învățării-evaluării la disciplinele socio-umane. Obiective cadru, obiective de referință, competențe generale, competențe specifice. Elaborarea obiectivelor operaționale;
  4. Proiectarea activității didactice: planificare calendaristică, proiectarea unității de învățare, proiecte de lecție (pentru diferite tipuri de lecții), proiectarea de activități de învățare intra-, inter- și transdisciplinare.

- II. **Strategii didactice utilizate în procesul de predare-învățare-evaluare la disciplina Cultură civică. Strategii și modalități de integrare în lecție a activităților cu caracter practic-aplicativ**
  1. Metode didactice specifice: clasificare, prezentare, caracterizare, utilizarea metodelor centrate pe elev / tehnicilor de învățare prin cooperare;
  2. Forme de organizare a activității didactice: clasificare, caracterizare;
  3. Mijloacele de învățământ și integrarea lor în procesul de predare-învățare-evaluare;
    - 3.1. Funcțiile didactice ale mijloacelor de învățământ;
    - 3.2. Tipuri de mijloace de învățământ și caracteristicile lor;
  4. Mediul de instruire: mediul relațional și mediul comunicațional. Utilizarea tehnologiei informației și comunicării în construirea unor medii active de instruire.
  5. Evaluarea procesului instructiv-educativ, progresului și a rezultatelor școlare în concordanță cu obiectivele curriculare și criteriile de performanță din standardele de evaluare;
    - 5.1 Evaluarea, componentă fundamentală a procesului de învățământ: obiective, funcții, tipuri de evaluări, caracterizare;
    - 5.2 Metode de evaluare: tradiționale și complementare (tipuri și caracterizare);
    - 5.3 Calitățile instrumentelor de evaluare: validitate, fidelitate, obiectivitate și aplicabilitate;
    - 5.4 Tipologia itemilor: definiție, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalități de corectare și notare.

BIBLIOGRAFIE:

1. *** Criterii de notare pentru clasa a VIII-a, lucrare apărută sub coordonarea SNEE, Ed. Sigma, București, 2004.
2. *** Ghid de evaluare pentru științe socio-umane, SNEE, Ed. Prognosis, București, 2000.
3. *** Ghid metodologic de aplicare a programelor școlare pentru Educație civică și Cultură civică, lucrare apărută sub coordonarea CNC, Ed. SC Aramis Print, București, 2002
4. Cerghit I., Neacșu I., Pânișoară I. O., Potolea D., "Prelegeri pedagogice", Ed. Polirom, Iași, 2001.
5. Crețu C., "Curriculum individualizat și personalizat", Ed. Polirom, Iași, 1998.
6. Crețu C., "Psihopedagogia succesului", Ed. Polirom, Iași, 1997.
7. Cristea Sorin, "Dicționar de termeni pedagogici", E.D.P., București, 1998.
8. Cucoș C., "Pedagogie generală", Ed. Polirom, Iași, 2000.

9. Ionescu M., Radu I., "Didactica moderna", Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1995.
10. Neacșu I., "Metode și tehnici de învățare eficientă", Ed. Militară, București, 1990.
11. Nicola I., "Tratat de pedagogie școlară", Ed. Aramis, București, 2000.
12. Stoica A. (coord), "Evaluarea curentă și examenele", Ghid pentru profesori, Ed. Prognosis, București, 2001.
13. Stoica A., "Evaluarea progresului școlar. De la teorie la practică", Ed. Humanitas Educational, București, 2003.
14. Vlăsceanu L. și Cerghit I. (coord.), "Curs de pedagogie", T.U.B., București, 1988.

NOTĂ: Bibliografia pentru metodică de specialitate include și **planurile – cadru și programele școlare pentru disciplina Cultură civică (toți anii de studiu), manualele alternative aprobate, valabile în anul școlar în care se susține concursul și ghidurile metodice care însoțesc manualele de Cultură civică.**

B. II. TEMATICA LA DISCIPLINA DE SPECIALITATE CULTURĂ CIVICĂ

I. INDIVID ȘI SOCIETATE

1. Persoana: unicitatea și demnitatea omului
2. Omul – ființă socială:
  - a) Grupurile: caracteristici, tipuri
  - b) Atitudini și relații interpersonale în grup/între grupuri
  - c) Familia ca grup social: distribuția rolurilor în familie; familia contemporană
  - d) Comunitatea locală, națională și internațională:
    - comunitatea locală; raportul stat – comunitate locală
    - națiunea; cetățenia
    - comunitatea internațională; integrarea europeană.

II. AUTORITATEA

1. Teorii despre stat
2. Exercițarea puterii în stat. Forme de guvernare și regimuri politice: regimuri democratice, autoritare și totalitare
3. Raporturi între cetățeni și autorități
4. Statele moderne și constituționalismul
5. Constituțiile epocii moderne; exemple reprezentative

III. SISTEMUL POLITIC ÎN ROMÂNIA

1. Istoricul constituționalismului în România
2. Constituția României
  - a) Elaborarea Constituției României
  - b) Structura Constituției și mecanismele constituționale
  - c) Valori și principii constituționale
  - d) Revizuirea Constituției
  - e) Drepturile și îndatoririle fundamentale ale cetățenilor
3. Instituții și practici democratice
  - a) Statul democratic și principiul separării puterilor
  - b) Autoritățile statului român:
    - autoritatea legislativă; legile
    - executivul; administrația centrală și locală
    - autoritatea judecătorească; aplicarea legilor
    - președinția republicii
  - c) Partide politice și organizații cetățenești

IV RAPORTUL CETĂȚEAN-STAT ÎN SOCIETATEA DEMOCRATICĂ

1. Mass-media și opinia publică
  - a) Mass – media: definiție, clasificări, funcții
  - b) Opinia publică; rolul mediilor în formarea opiniei publice
  - c) Libertatea presei; libertate și responsabilitate în producerea, transmiterea și receptarea mesajului propagat prin mass-media; prejudecăți și stereotipuri
2. Cetățenia și practicile democratice
  - a) Societatea civilă și inițiativele cetățenești (inițiative în comunitățile locale, inițiative legislative etc.)
  - b) Dreptul de asociere
  - c) Alegerile și votul
  - d) Participarea la luarea deciziei publice și la controlul aplicării acesteia în contextul democrației reprezentative și al formelor de manifestare a democrației directe.

V LIBERTATEA ȘI RESPONSABILITATEA

1. Distincția între libertatea personală, politică și cea economică
2. Libertate pozitivă și libertate negativă; libertățile publice
3. Limite ale libertății; privarea de libertate.
4. Participarea cetățenească și responsabilitatea

VI DREPTATEA ȘI EGALITATEA

1. Tipuri de dreptate
2. Justiția ca instituție de apărare a dreptății
3. Dreptatea, egalitatea și inegalitatea; tipuri de egalitate
4. Egalitatea șanselor și egalitatea în fața legii

VII PROPRIETATEA

1. Formele proprietății și evoluția lor
2. Dreptul la proprietate; calitatea de proprietar
3. Proprietatea privată și economia de piață
4. Economia de piață și democrația în România

VIII IDENTITATE NAȚIONALĂ ȘI EUROPEANĂ

1. Identitate națională și patriotism; sentimentul național, conștiința națională
2. Complexitatea identității personale în prezent: identități multiple
3. Alterări ale patriotismului: xenofobia, șovinismul, demagogia
4. Integrarea Euro-atlantică. Relațiile României cu Uniunea Europeană și NATO

IX ETICĂ ȘI CIVISM

1. Omul-ființă morală
2. Valori, norme și obligații moral-civice
3. Atitudini și comportamente moral-civice
4. Dileme morale și responsabilitate moral-civică

X DREPTURILE OMULUI ȘI DREPTURILE COPILULUI

1. Declarația Universală a Drepturilor Omului:
  - istoric
  - tipuri de drepturi
  - drepturile fundamentale ale omului și responsabilitățile asociate
2. Promovarea și respectarea drepturilor omului
3. Convenția ONU cu privire la Drepturile Copilului:
  - istoric
  - principii generale ale convenției
  - drepturile fundamentale ale copilului și responsabilitățile asociate
4. Promovarea și respectarea drepturilor copilului

BIBLIOGRAFIE PENTRU DISCIPLINA DE SPECIALITATE

1. *** Constituția României
2. *** Convenția ONU cu privire la Drepturile Copilului
3. *** Declarația Universală a Drepturilor Omului
4. *** Referendumul național privind revizuirea Constituției României, Regia Autonomă "Monitorul Oficial", București, 2003
5. Ioan Muraru, Simina Tănăsescu, "Drept constituțional și instituții politice", Ed. Lumina Lex, București, 2001
6. Gabriel Almond, Sidney Verba, "Cultura civică", Ed. Du Style, București, 1996
7. Raymond Aron, "Democrație și totalitarism", Ed. All, București, 2001
8. Robert Dahl, "Poliarhiile", Ed. Du Style, București, 1998
9. Adrian Paul Iliescu, Emanuel-Mihail Socaciu, "Fundamentele gândirii politice moderne. Antologie comentată", Ed. Polirom, Iași, 1999
10. Jakub Karpinski, "ABC-ul democrației", Ed. Humanitas, București, 1993
11. Arend Lijphart, "Modele ale democrației", Ed. Polirom, Iași, 2000
12. Pierre Manent, "Originile politicii moderne", Ed. Nemira, București, 2000
13. J. St. Mill, "Despre libertate", Ed. Humanitas, București, 2001
14. Adrian Miroiu, coord., "Teorii ale dreptății" Ed. Alternative, București, 1997
15. Adrian Miroiu, coord., "Etica aplicată", Ed. Alternative, București, 1995
16. Karl Popper, "Societatea deschisă și dușmanii ei", Ed. Humanitas, București, 1990
17. J. J. Rousseau, "Discurs asupra inegalității dintre oameni", Ed. Antet, București, 2001
18. Dominique Schnapper și Christian Bachelier, "Ce este cetățenia?", Ed. Polirom, Iași, 2001
19. George Voicu, "Pluripartidismul", Ed. All, București, 1998
20. Mihai Coman, "Mass media, mit și ritual. O perspectivă antropologică", Ed. Polirom, Iași, 2005
21. Petru Iluț, "Valori, atitudini și comportamente sociale. Teme actuale de psihosociologie, Ed. Polirom, Iași, 2005

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI – CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București,
 IBAN: RO75RNCB510100000120001 Banca Comercială Română – S.A. – Sucursala „Unirea” București
 și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
 (alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 318.51.29/150, fax 318.51.15, E-mail: marketing@ramo.ro, Internet: www.monitoruloficial.ro
 Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
 bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 411.58.33 și 410.47.30, tel./fax 410.77.36 și 410.47.23
 Tiparul: Regia Autonomă „Monitorul Oficial”

5 948368 066762